شماره: ۱۴۰۲/۶۳۵۷/د
تاریخ: ۱۴۰۲/۰۵/۱۵
پیوست: .....

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی انقلاب فرهنگی

نهاد ریاست جمهوری
معاونت اول رئیس جمهور
وزارت جهاد کشاورزی
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رئیس جمهور
وزارت نیرو
وزارت صنعت، معدن و تجارت
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی
سازمان برنامه و بودجه
سازمان پدافند غیرعامل
کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس شورای اسلامی
ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور
دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی

مصوبه «**سند ملی دانش‌بنیان امنیت غذایی**» که در جلسه ۸۸۱ مورخ ۱۴۰۲/۰۲/۱۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی و بر اساس مصوبه جلسات ۱۶۶ و ۱۶۷ مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۱۵ و ۱۴۰۱/۰۷/۲ شورای ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور به تصویب رسیده است، به شرح ذیل برای اجرا ابلاغ می‌شود:

مقدمه

امنیت غذایی زیربنای امنیت اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی کشور است و به‌عنوان یکی از مهم‌ترین حقوق فرد و جامعه محسوب می‌شود. همچنین حقوق نسل‌های آینده از طریق حفاظت از منابع پایه تولید و بهره‌برداری پایدار از این منابع مدنظر قرار می‌گیرد. به‌علاوه؛ غذا کارکردهای سیاسی ـ امنیتی در قالبی نوین بر عهده گرفته است و نظم نوین جهانی و استیلای حاکمیتی، به غذا به‌عنوان عاملی مهم در مناسبات جهانی وابسته است.

ارکان امنیت غذایی شامل زنجیره به هم پیوسته‌ای از «فراهمی غذا»، «دسترسی به غذا»، «مصرف و سلامت غذا» و«تاب‌آوری (ثبات و پایداری)» است. در این زنجیره؛ حرکت به سمت حکمرانی مردمی و مدیریت جهادی باید به عنوان یک سیاست کلان در جهت‌دهی تمامی فرایندهای زنجیره غذایی اتخاذ شود. این مهم زمانی به دست می‌آید که همه مردم همواره به غذای کافی، سالم، مغذی و حلال دسترسی فیزیکی و اقتصادی داشته باشند و این غذا نیازهای فرد برای یک زندگی سالم و فعال را فراهم سازد.

فراهمی غذا متأثر از سه عامل: تولید، تجارت و ذخیره‌سازی است. تولید داخلی محصولات کشاورزی از کلیدی‌ترین اجزای امنیت غذایی است که برآیند مؤلفه‌هایی چون منابع پایه تولید (آب و خاک)، سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی، پشتیبانی و حمایت مؤثر از تولید، سرمایه انسانی ماهر، کمیت و کیفیت نهاده‌های تولید، نظام دانش، فناوری و اطلاعات، نظام مدیریت تولید و فراوری محصولات کشاورزی و نگرش نظام‌مند به زنجیره ارزش است. از آنجا که کشاورزی در بستر کنونی جهان علاوه بر وظیفه مهم تأمین منیت غذایی، مسئولیت حفاظت از منابع طبیعی و پایه را نیز بر عهده دارد، یکی از مهم‌ترین راه‌های پاسخگویی به نیازهای غذایی جمعیت کشور؛ «**دانش‌بنیان شدن کشاورزی**» و استفاده از ظرفیت‌های عظیم و مغفول علم و فناوری در سطوح ملی و جهانی است. در رویکرد کشاورزی دانش‌بنیان، افزون بر استفاده صحیح از ظرفیت‌های کشاورزی، موضوع مهم حفاظت و بهره‌برداری پایدار از منابع طبیعی و پایه و تأمین سلامت تولید در اولویت قرار دارد.

در موضوع «دسترسی به غذا»، دسترسی فیزیکی و دسترسی اقتصادی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. بهبود دسترسی به غذا تحت تأثیر عواملی چون دسترسی تولیدکننده و مصرف‌کننده به بازار، قدرت خرید خانوار، میزان درآمد و اشتغال و پشتیبانی از اقشار آسیب‌پذیر است که در بین این عوامل، قدرت خرید خانوار نقش بسیار مهم و تعیین‌کننده‌ای دارد. البته در این مقوله «**دانش‌بنیان شدن و تکمیل زنجیره ارزش‌غذا**» نیز بسیار حائز اهمیت می‌باشد و منجر به تسهیل دسترسی فیزیکی، کاهش تبعیض قیمتی، کاهش شکاف قیمتی بین تولیدکننده و مصرف‌کننده، افزایش درآمد تولیدکننده، توان مالی و قدرت خرید مصرف‌کننده، ارتقاء ارزش افزوده، کاهش تلفات و ضایعات و حفظ کیفیت و سلامت محصولات می‌شود.

رکن سوم امنیت غذایی، «مصرف و سلامت غذا» است که به الگوی مصرف و ویژگی‌های این الگو وابسته می‌باشد. طراحی این الگو باید بر مبنای اصول علمی (تأمین مقادیر کافی انرژی، پروتئین، ویتامین و ریزمغذی‌ها) و انطباق با ظرفیت‌های منابع آب و خاک، فرهنگ غنی ایرانی - اسلامی، قیمت تمام‌شده سبد غذایی، ارتقای سلامت جامعه و ترکیب جمعیت باشد. سایر عوامل اثرگذار بر این رکن شامل: سلامت غذا، دانش غذا و تغذیه، سوءتغذیه، تنوع غذایی و کیفیت آب آشامیدنی است. قابل ذکر است که سلامت غذا در دو رکن فراهمی و دسترسی نیز بسیار حائز اهمیت است و موضوع غذای سالم باید «از مزرعه تا سفره» مدنظر باشد. «**ارتقاء آگاهی و دانش ذی‌نفعان زنجیره ارزش و به‌ویژه مصرف‌کنندگان و دانش‌بنیان کردن الگوی مصرف**» از محورهای اساسی این رکن امنیت غذایی است.

رکن چهارم امنیت غذایی «ثبات و پایداری (تاب‌آوری)» در سه رکن فراهمی، دسترسی و مصرف است. عوامل بی‌ثباتی و ناپایداری در رکن فراهمی غذا در کشور عمدتاً شامل سرمایه‌گذاری و حمایت ناکافی و غیر هدفمند از تولید، بهره‌برداری غیراصولی و خارج از توان اکولوژیک منابع پایه و طبیعی (به‌ویژه آب و خاک)، تغییر اقلیم و پیامدهای ناشی از آن، بلایای طبیعی، مخاطرات بیولوژیک و تکانه‌های سیاسی است.

نشانی: خیابان طالقانی، بعد از تقاطع ولیعصر(عج)، پلاک ۴۳۶، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، تلفن: ۱۳ و ۶۶۰۷۶۶۱۰
www.sccr.ir

عوامل بی‌ثباتی و ناپایداری در رکن دسترسی به غذا عمدتاً شامل نوسانات قیمتی، تغییرات مکرر سیاست‌های اقتصادی، تکانه‌های سیاسی و اجتماعی، تورم، کاهش قدرت خرید و ناپایداری منابع درآمدی و اشتغال است. عمده‌ترین عوامل بی‌ثباتی و ناپایداری در رکن مصرف غذا نیز نگرانی از کیفیت، سلامت و تقلبات محصولات غذایی و تبلیغات غیرواقعی در حوزه محصولات غذایی است. در مجموع، بدیهی است که امنیت غذایی و شاخص‌های کلان اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، زیست‌محیطی و سیاسی اثرات متقابل داشته و وظیفه حاکمیت غذایی ایجاب می‌کند که کلیه شاخص‌های مؤثر در ثبات و پایداری ارکان امنیت غذایی را به‌صورت دانش‌بنیان سنجش، پایش و ارزیابی نموده و نسبت به مهار عوامل بی‌ثباتی و ناپایداری اقدام نماید.

با توجه به اهمیت و جایگاه امنیت غذایی و فقدان برنامه راهبردی، جامع و کارآمد برای ساماندهی این حوزه، نگارش سند ملی دانش‌بنیان امنیت غذایی کشور منطبق با ارزش‌های بنیادین، رویکرد جامع‌نگر و دانش‌بنیان امری ضروری و گریزناپذیر است. این سند می‌بایست با توجه به شرایط پرتنش دهه‌های اخیر مانند تغییر اقلیم و گرمایش جهانی، کاهش تنوع زیستی، محدودیت‌های کمی و کیفی منابع آب و خاک و لزوم حصول اطمینان از امنیت آبی، همه‌گیری بیماری‌ها و تضادهای سیاسی بین کشورها، افزایش جهانی قیمت غذا و با اتکا به توانمندی‌های داخلی و توجه ویژه به شرایط محیط طبیعی و سپهر فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی کشور نگاشته شود.

بی‌تردید؛ تحقق اهداف سند ملی دانش‌بنیان امنیت غذایی با ساختار اجرایی مناسب و کارآمد و پایش و ارزیابی مستمر شاخص‌ها و بهره‌گیری از مشارکت آحاد مردم همراه با فرهنگ‌سازی بر پایه ارزش‌های بنیادین به‌ویژه عدالت‌محوری و دانش‌بنیانی، موجبات اقتدار و اعتلای بیش‌ازپیش کشور را فراهم می‌نماید و چنانچه اقدامات ملی این سند به‌خوبی اجرایی شود، علاوه بر تأمین امنیت غذایی، زمینه‌ها و زیرساخت‌های لازم برای دستیابی به اقتدار غذایی در دهه دوم ایجاد خواهد شد.

ماده ۱- تعاریف اختصاصی

امنیت غذایی: دسترسی فیزیکی، اقتصادی و عادلانه همه مردم در طول زندگی به غذای کافی، سالم، مغذی و حلال جهت رفع نیازهای یک رژیم تغذیه‌ای سازگار با سلیقه‌ها و ترجیحات آن‌ها برای برخورداری از یک زندگی سالم و فعال، که دارای چهار رکن «فراهمی»، «دسترسی»، «سلامت و مصرف»، «تاب‌آوری (ثبات و پایداری)» می‌باشد.

فراهمی غذا: تأمین کمی و کیفی غذای موردنیاز آحاد جامعه با بهره‌گیری از تولید داخل، خالص تجارت، ذخایر و کشت فراسرزمینی

دسترسی اقتصادی به غذا: داشتن قدرت خرید اقلام سبد غذایی مطلوب برای آحاد مردم

دسترسی فیزیکی به غذا: عرضه کافی و توزیع مناسب و قابل دسترس اقلام سبد غذایی مطلوب

نشانی: خیابان طالقانی، بعد از تقاطع ولیعصر (عج)، پلاک ۴۳۶، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، تلفن: ۱۳ و ۶۶۹۷۶۶۱۰
www.sccr.ir

پایداری منابع: حفظ و بهبود کمیت و کیفیت منابع یک زیست‌بوم در طول زمان

تاب‌آوری منابع: توانایی برگشت‌پذیری کمیت و کیفیت منابع یک زیست‌بوم پس از وارد آمدن تکانه یا نوسان ناشی از عوامل داخلی یا خارجی

کشاورزی: تولید محصولات گیاهی یا جانوری از طریق زراعت، باغبانی، جنگل‌داری، مرتع‌داری و پرورش دام، طیور، آبزیان و زنبورعسل مبتنی بر زنجیره ارزش، حفاظت از منابع پایه و تنوع زیستی و اصول و ضوابط سلامت و بهداشت

الگوی کشت: یک نظام کشاورزی با مزیت اقتصادی پایدار مبتنی بر سیاست‌های کلان کشور، دانش نوین و بومی کشاورزان و بهره‌گیری بهینه از ظرفیت‌های منطقه‌ای با رعایت اصول تولید محصولات کشاورزی و حفاظت و بهره‌برداری پایدار از محیط‌زیست و منابع پایه.

زنجیره ارزش (کشاورزی): مجموعه فعالیت‌های مستمر که از تأمین ماده اولیه برای تولید یک محصول تا تولید و عرضه آن به مصرف‌کننده نهایی ایجاد ارزش می‌کند.

خودکفایی: کفایت تولید در داخل مرزهای جغرافیای سیاسی یک کشور

کشاورزی دانش‌بنیان: هرگونه فعالیت کشاورزی که مبتنی بر تحقیق و توسعه بوده و با به‌کارگیری محصول یا خدمات مبتنی بر دانش، فناوری و نوآوری منجر به ایجاد ارزش افزوده، بهبود فرآیند و افزایش بهره‌وری شود به‌عنوان کشاورزی دانش‌بنیان تلقی می‌شود.

کشاورزی هوشمند: رهیافت نوین کاشت/تولید و بهره‌برداری از محصولات کشاورزی که بر پایهٔ فناوری‌ها و فرایندهای خودکار، دوزمنجی و هوشمند است که پاسخ سریع، متناسب و جبرانی به عوامل محیطی و تکانه‌های داخلی و بیرونی دارد.

کشاورزی حفاظتی: نظام کشت و کاری است که بر پایه حداقل تداخل در خاک (عملیات خاک‌ورزی)، حفظ پوشش دائمی روی سطح خاک و تنوع بخشیدن به گونه‌های گیاهی استوار است تا از این طریق تنوع زیستی و فرایندهای زیستی طبیعی بالا و زیر سطح خاک افزایش یافته، موجب افزایش کارایی مصرف آب و عناصر غذایی شده و تولید محصولات زراعی را به شیوه‌ای پایدار افزایش دهد.

نظام بهره‌برداری: مجموعه‌ای هدفمند که با استفاده از منابع طبیعی، نیروی انسانی و امکانات در دسترس و با اتخاذ شیوه‌های معین، در جهت تولید محصولات کشاورزی تلاش منظم و سازمان‌یافته‌ای داشته باشد. از جمله بارزترین این نظام‌ها خرد دهقانی، تعاونی، کشت و صنعت و سهامی زراعت می‌باشد.

محصول گواهی‌شده: محصولی است که در آن باقیمانده سموم، آفت‌کش‌ها و عناصر سنگین و آلاینده از حد مجاز پایین‌تر است و از نظر تغذیه‌ای به اندازه کافی حاوی عناصر غذایی برای سلامت انسان و دام است.

نشانی: خیابان طالقانی، بعد از تقاطع ولیعصر(عج)، پلاک ۴۳۶، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، تلفن: ۶۶۹۷۶۶۱۰و۱۳
www.sccr.ir

محصول ارگانیک: به محصولی گفته می‌شود که در درجه اول منشأ آن کاملاً طبیعی باشد و همچنین در کل فرآیند تولید آن از هیچ‌گونه ماده شیمیایی، افزودنی یا فرآیندی که باعث تغییر ماهیت طبیعی مواد تشکیل‌دهنده آن می‌شود، استفاده نشده باشد.

کشاورزی شهری: مجموعه‌ای از فعالیت‌های کشاورزی است که در داخل یا حاشیه شهرها انجام می‌شود.

گردشگری کشاورزی: نوعی از گردشگری که محوریت آن بازدید گردشگران از فعالیت‌های کشاورزی و سایر فعالیت‌های روستایی و آداب و رسوم محلی مرتبط با آن و مشارکت در فعالیت‌های کشاورزی با اهداف تفریحی و آموزشی می‌باشد.

بقایا: به مواد گیاهی (ساقه، برگ، غلاف ، میوه، دانه و ...) که پس از برداشت گیاه در مزرعه باقی می‌ماند و همچنین زوائد حاصل از کشتار دام و آبزیان که به مصرف غذایی مستقیم دام یا انسان نمی‌رسند، بقایا نامیده می‌شود.

تلفات: به مقدار ازدست‌رفته ماده غذایی پس از مرحلهٔ تولید در مزرعه در مراحل انتقال، انبارداری، فرآوری و توزیع در خرده‌فروشی، تلفات گفته می‌شود.

ضایعات (پسماند): کاهش کمیت و کیفیت مواد غذایی است که از مرحلهٔ خرده‌فروشی تا سفرهٔ مصرف‌کننده نهایی رخ می‌دهد و شامل مواد غذایی بلااستفاده یا دورریز یا مواد غذایی تاریخ مصرف گذشته می‌شود. پسماند غذایی عمدتاً مشکلی ناشی از فرهنگ و الگوی مصرف نامناسب است.

تولید صادرات‌گرا: تولید محصولات کشاورزی که هدف اصلی آن صادرات است. در تولید صادرات‌گرا از یارانه‌های اعطاشده به نهاده‌های محصولات تولیدی برای بازار داخل استفاده نمی‌شود و در عوض محدودیت‌های صادراتی بر روی این دسته از تولیدات اعمال نمی‌شود.

الگوی مصرف غذا: فرایند بررسی، خرید و مصرف مواد غذایی برای رفع نیازها یا برآوردن خواسته‌های غذایی متناسب با بوم، مزاج و نیازهای انسان

سلامت غذا: اصول و اقدامات لازم برای تولید، فرآوری، نگهداری، انبارداری، حمل‌ونقل، تبادل و مصرف مواد غذایی برای حفظ سلامت آن

سوءتغذیه: عدم تعادل در دریافت کمیت یا کیفیت مطلوب غذا، اختلال در سلامت و ایمنی غذا و یا برهم خوردن موازنه سبد غذایی مطلوب که شامل هر دو حالت کمبود و زیادبود کمّی غذا و یا گروه‌های اصلی مواد غذایی است.

خط فقر غذایی: کمینهٔ درآمد یک خانوار برای تأمین کمینه نیاز تغذیه‌ای

سبد غذایی مطلوب: ترکیب اقلام غذایی که یک فرد باید روزانه برای حفظ سلامت و برخورداری از یک زندگی سالم و فعال مصرف کند.

توان کولوژیک: ظرفیت قابل تحمل و توان بازسازی زیست‌بوم

نشانی: خیابان طالقانی، بعد از تقاطع ولیعصر(عج)، پلاک ۴۳۶، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، تلفن: ۱۳ و ۶۶۹۷۶۶۱۰
www.sceer.ir

راندمان آبیاری: نسبت آب مصرف‌شده توسط گیاه زراعی به کل آب برداشت شده از منبع آبی

بهره‌وری آب: مقدار محصول تولیدشده (کیلوگرم) بر مقدار آب مصرفی کشاورزی (مترمکعب)

بیلان منفی آب‌های زیرزمینی: پیشی گرفتن برداشت آب از منابع آبی زیرزمینی نسبت به تجدید آن

تحویل حجمی (آب): فراهمی آب موردنیاز برای آبیاری محصولات کشاورزی بر اساس حجم آب موردنیاز با هدف کاهش تلفات و افزایش بهره‌وری آب کشاورزی

آبخیز: پهنه‌ای است که تمام روان‌آب ناشی از بارش وارد بر روی آن را یک رودخانه، آبرو، دریاچه و یا یک آب‌انباشت دریافت می‌نماید.

آبخیزداری: مدیریت یکپارچه منابع یک حوضه آبخیز با هدف پایداری خاک و کنترل جریان آب

آبخوان: آبخوان یا سفره آب زیرزمینی یک لایه آبدار زیرزمینی است که در لایه‌های تحکیم‌نیافته (سنگریزه، ماسه و سیلت) یا در سنگ‌های دارای درز و شکاف و یا انحلال‌پذیر ایجاد می‌شود.

آبخوان‌داری: مدیریت مهار و نفوذ سیلاب در عرصه‌های آبخوان با استفاده از روش‌های مکانیکی و فیزیکی که موجب احیای کمی و کیفی منابع آب و خاک، کاهش و حذف خسارت‌های مستقیم و غیرمستقیم روان‌آب‌ها و بهسازی محیط می‌شود.

سند: سند ملی دانش‌بنیان امنیت غذایی

ماده ۲- اصول و مبانی ارزشی

با توجه به مبانی ارزشی سیاست‌های کلی نظام در بخش‌های کشاورزی، محیط‌زیست، آب، سلامت، منابع طبیعی، الگوی مصرف، جمعیت و خانواده، اقتصاد مقاومتی، بیانیه گام دوم انقلاب، نقشه جامع علمی کشور، تأکیدات مقام معظم رهبری و چالش‌های این حوزه، اصول راهبردی و مبانی ارزشی سند ملی دانش‌بنیان امنیت غذایی عبارتند از:

۱. افزایش اقتدار و استقلال کشور با عدم وابستگی در محصولات اساسی و راهبردی کشاورزی و دستیابی به امنیت غذایی از طریق تولید پایدار با تکیه بر منابع و ظرفیت‌های بالقوه و بالفعل داخلی
۲. ایجاد هماهنگی در سیاست‌گذاری‌های تأمین و تولید، عرضه و مصرف غذای حلال و سالم در کل زنجیره غذایی از پیش تولید، مزرعه تا سفره
۳. تأمین حداقل انرژی و پروتئین مورد نیاز بر مبنای سبد غذایی مطلوب برای یکایک مردم با توجه ویژه به اقشار آسیب‌پذیر و کم‌درآمد
٤. رعایت کرامت انسانی افراد در دسترسی به غذای کافی
۵. رعایت عدالت بین نسلی در توسعه بخش کشاورزی، حفاظت از منابع پایه، تعادل زیست‌بوم‌ها و مهار عوامل ناپایداری آن‌ها

نشانی: خیابان طالقانی، بعد از تقاطع ولیعصر (عج)، پلاک ۴۳۶، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، تلفن: ۱۳ و ۶۶۹۷۶۶۱۰
www.sccr.ir

٦. توجه به رویکردهای تحولی و جهادی جهش‌آفرین در توسعه بخش کشاورزی
۷. اولویت‌دهی به رویکردهای اقتصادی و مبتنی بر بازار در برابر رویکردهای حمایتی در توسعه بخش کشاورزی
۸. سیاست‌گذاری باثبات و قابل پیش‌بینی بودن بازارهای محصولات کشاورزی
۹. جهت‌دهی به حمایت‌ها در راستای تولید بهره‌ور و ارتقای دانش و فناوری و اشتغال دانش‌بنیان
۱۰. توسعه تحقیقات در بخش کشاورزی با تأکید بر ارتقای نقش بخش خصوصی و شرکت‌های دانش‌بنیان
۱۱. ارتقاء سطح مشارکت‌های اجتماعی سازمان‌های مردم‌نهاد و تشکل‌های غیردولتی از پیش‌تولید، مزرعه تا سفره
۱۲. توجه به جایگاه و شأن اجتماعی کشاورزان و کشاورزی
۱۳. ارتقاء شاخص‌های کیفیت و سلامت غذا در کل اجزای زنجیره ارزش
١٤. حاکمیت فرهنگ مطلوب غذایی و پرهیز از اسراف غذا متناسب با مبانی و فرهنگ ایرانی– اسلامی و ظرفیت‌های سرزمینی
١٥. حرکت به سمت مدیریت جهادی و حکمرانی مردمی، به حداکثر رسیدن مشارکت آحاد جامعه در همه بخش‌های زنجیره ارزش حوزه کشاورزی و امنیت غذایی و واگذاری عمده مسئولیت‌ها و اختیارات مناطق به نهادهای محلی
١٦. چابک‌سازی ساختار بخش کشاورزی و استفاده حداکثری از توان بخش غیردولتی
١٧. کاهش خام‌فروشی در صادرات محصولات کشاورزی و توسعه صادرات محصولات فرآوری‌شده

ماده ۳- چشم‌انداز

ایران در سال ١٤١١ کشوری است برخوردار از امنیت غذایی متکی بر ظرفیت‌ها و قابلیت‌های مردم‌محور، با تکیه حداکثری به تولید داخل از طریق افزایش ضریب نفوذ دانش، ارتقای بهره‌وری و اعتلای فرهنگ کشاورزی، دسترسی فیزیکی و اقتصادی آحاد جامعه به غذای کافی، سالم، ایمن، مغذی، با اصالت، حلال، طیب و با کیفیت بر مبنای الگوی مصرف بهینه مبتنی بر سبد غذایی مطلوب، با حفظ پایداری منابع پایه آب و خاک و حفظ تنوع زیستی

ماده ٤- اهداف

ردیف	شاخص (واحد)	وضعیت موجود (سال ۱۳۹۸)	وضعیت مطلوب (سال ١٤١١)
	فراهمی		
۱	کل تولیدات کشاورزی (میلیون تن)	۱۲۳	١٦٠
۲	کل تولیدات کشاورزی غیرگلخانه‌ای (میلیون تن)	۱۲۰	١٤٥

نشانی: خیابان طالقانی، بعد از تقاطع ولیعصر(عج)، پلاک ۴۳۶، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، تلفن: ۶۶۹۷۶۶۱۰و۱۳
www.sccr.ir

ردیف	شاخص (واحد)	وضعیت موجود (سال ۱۳۹۸)	وضعیت مطلوب (سال ۱٤۱۱)
۳	کل تولیدات در گلخانه‌ها (میلیون تن)	۳	۱۵
٤	ضریب خودکفایی انرژی کشور (درصد)	۷٦	۹۰
۵	ضریب خودکفایی پروتئین کشور (درصد)	۹٤	۹۷
٦	تولید سیب‌زمینی، سبزی و صیفی، علوفه خشبی، گوشت مرغ، شیر، تخم‌مرغ و عسل	خودکفا	حفظ خودکفایی پایدار
۷	تولید گندم، شکر، حبوبات و جو دانه‌ای	عدم خودکفایی	خودکفایی پایدار
۸	کل تولید آبزیان (میلیون تن)	۱/۳	۲/٦
۹	سهم بذور هیبریدی تولید داخل از کل بذور هیبریدی مصرف‌شده (درصد)	۵	۳۰
۱۰	ضریب خودکفایی در واکسن‌های طیور و آبزیان (درصد)	۳۵	۷۰
۱۱	ضریب مکانیزاسیون کشاورزی (hp/acre)	۱/۸٦	۳
۱۲	نسبت میزان تلفات/ضایعات از کل تولید محصولات داخل کشور (درصد)	۳۰	۱۵
۱۳	سهم سرمایه‌گذاری انجام‌شده در بخش کشاورزی به سرمایه‌گذاری انجام‌شده در کل اقتصاد (درصد - به قیمت ثابت ۱۳۹۰)	۳/٦	حداقل ۸ درصد
۱٤	تعداد / فروش / تعداد کارکنان شرکت‌های دانش‌بنیان بخش کشاورزی (سال ۱٤۰۰)	۳۵۰ ٤۵۰ میلیارد تومان ۸۰۰۰ نفر	۱۰۰۰ ۱۰۰۰۰ میلیارد تومان[1] ۵۰۰۰۰ نفر
۱۵	نسبت محصولات فرآوری‌شده به تولید محصولات خام کشاورزی در ایران (درصد)	۵۰	۱۰۰
۱٦	میزان کشاورزی حفاظتی (درصد)	۱۳	٦۰

[1] به قیمت ثابت سال ۱۴۰۰

نشانی: خیابان طالقانی، بعد از تقاطع ولیعصر(عج)، پلاک ۴۳۶، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، تلفن: ۶۶۹۷۶۶۱۰و۱۳

www.sccr.ir

ردیف	شاخص (واحد)	وضعیت موجود (سال ۱۳۹۸)	وضعیت مطلوب (سال ۱۴۱۱)
۱۷	شاخص بهره‌وری کل بخش کشاورزی بر اساس ارزش افزوده (۱۰۰=۱۳۹۰)	۱۲۶/۳	۱۷۰ (با رشد سالانه ۳/۵ درصد)
۱۸	برآورد میزان تولید (بالفعل) صنایع غذایی (میلیون تن)	۷۳	۱۴۵
	دسترسی		
۱۹	کاهش سهم هزینه مواد غذایی مصرفی در مخارج خانوار شهری و روستایی (درصد)	۲۴٫۸ (شهری) ۳۹٫۳ (روستایی)	۲۰
	مصرف و سلامت		
۲۰	نسبت افراد جامعه دارای اعتماد به ایمن بودن مواد غذایی	۳۰	۶۰
۲۱	سهم پروتئین حیوانی و گیاهی از کل پروتئین مصرفی	۳۸ و ۶۲	۴۳ و ۵۷
۲۲	شیوع سوءتغذیه در ایران (درصد)	۴/۷	۲/۵
۲۳	مصرف سرانه غذایی شکر (گرم در روز)	۶۶ (سال ۹۲)	۴۰
۲۴	مصرف سرانه غذایی روغن (گرم در روز)	۴۶ (سال ۹۲)	۳۵
۲۵	نسبت مواد غذایی دارای باقیمانده سموم دفع آفات نباتی، کودهای شیمیایی و فلزات سنگین بالاتر از حد تعیین‌شده در ضوابط فنی- بهداشتی و استانداردهای ملی	به ترتیب ۱۴، ۲۰، ۱۵	صفر
۲۶	درصد وزنی محصولات خام کشاورزی پرمصرف گواهی‌شده به کل محصولات کشاورزی کشور	۰	۵۰
	تاب‌آوری		
۲۷	بهره‌وری آب (کیلوگرم ماده خشک بر مترمکعب)	۱/۳۹	۲/۶
۲۸	راندمان آبیاری (٪)	۴۵	۶۰

نشانی: خیابان طالقانی، بعد از تقاطع ولیعصر(عج)، پلاک ۴۳۶، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، تلفن: ۱۳و۶۶۱۰۶۶۹۷
www.scer.ir

ردیف	شاخص (واحد)	وضعیت موجود (سال ۱۳۹۸)	وضعیت مطلوب (سال ۱۴۱۱)
۲۹	کل آب مصرفی در کشاورزی (میلیارد مترمکعب)	۷۰ (نظر وزارت جهاد کشاورزی) ۸۱ (نظر وزارت نیرو)	۵۱
۳۰	بیلان منفی آب‌های زیرزمینی (میلیارد مترمکعب)	۱۳۱	۱۰۵
۳۱	میزان اراضی آبی برخوردار از سیستم‌های نوین آبیاری (میلیون هکتار)	۲/۴	۶
۳۲	سطح کل عملیات مرتع‌داری (میلیون هکتار)	۲۰	۳۰
۳۳	درصد خاک‌های دارای کمتر از ۱٪ ماده آلی	۶۰	۳۰
۳۴	میزان فرسایش خاک (آبی و بادی) (تن در هکتار)	۱۶	۱۳

تبصره: هداف کلان فاقد مقادیر موجود و مقادیر مطلوب لازم ظرف مدت سه ماه پس از ابلاغ سند، توسط دستگاه‌های ذی‌ربط جهت تأیید به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارائه می‌شود.

مقادیر موجود و مطلوب سایر اهداف و شاخص‌های ارزیابی این سند، شامل کل اراضی زیر کشت آبی و دیم، کل اراضی تحت آیش، مساحت گلخانه مورداستفاده به‌منظور تولید سبزی و صیفی، ضریب خودکفایی شلتوک روغن نباتی، کنجاله، ذرت دانه‌ای و معادل، کنسانتره، گوشت قرمز، ضریب خودکفایی بذر گیاهان زراعی، سطح نشاکاری گیاهان زراعی غیر از برنج، ضریب خودکفایی اندام‌های تکثیری، تولید بذر گیاهان گلخانه‌ای، ضریب خودکفایی کود ازته (به‌جز اوره) و کود پتاسه و فسفره، ضریب خودکفایی واکسن‌های دامی، ضریب خودکفایی داروهای دامی، طیور و آبزیان، آفت‌کش‌های شیمیایی (فرموله شده)، مواد معدنی، پروبیوتیک، پری‌بیوتیک، محرک‌های رشد و ویتامین‌ها، اسید آمینه و مواد معدنی، میزان تولید آفت‌کش زیستی، طبیعی و بیوشیمیایی و هورمون‌های گیاهی، میانگین مصرف آفت‌کش- ماده مؤثره، ضریب خودکفایی تخم چشم‌زده ماهی قزل آلا، ضریب خودکفایی در تولید جوجه اجداد گوشتی، توسعه سیستم‌های هوشمند گلخانه، نرخ رشد ارزش‌افزوده‌ی بخش کشاورزی، نسبت شاغلین بخش کشاورزی دارای گواهی صلاحیت حرفه‌ای، نسبت بهره‌برداران دهقانی خرد و سنتی از کل بهره‌برداران، نسبت درآمد خانوار کشاورزی به سایر مشاغل، تعداد میادین و فروشگاه‌های عرضه مستقیم محصولات کشاورزی کل کشور، سهم مبادلات مجازی محصولات کشاورزی از کل مبادلات محصولات کشاورزی، مجموع مصرف میوه و سبزی، درصد خانوارهایی که کمتر از ۹۰٪ انرژی مصرف می‌کنند، درصد خانوارهایی که کمتر از

نشانی: خیابان طالقانی، حد فاصل تقاطع ولیعصر(عج)، پلاک ۴۳۶، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، تلفن: ۱۳ و ۶۶۹۷۶۶۱۰

٪۹۰ پروتئین مصرف می‌کنند، درصد آشنایی خانوار با گروه‌های غذایی اصلی، مصرف سرانه غذایی برنج، شیوع کم‌خونی در کودکان ٦ تا ٥٩ ماه در ایران، میزان کوتاه‌قدی کودکان زیر ٥ سال، نسبت مراکز عرضه و توزیع مواد غذایی دارای شرایط فنی- بهداشتی مورد نیاز، سطح تولید محصولات گیاهی ارگانیک (زیستی)، نسبت حجمی آفت‌کش‌های پرخطر مصرف‌شده به کل آفت‌کش‌ها، سطح کل عملیات آبخیزداری و آبخوان‌داری، میزان استحصال آب از محل آب‌های غیرمتعارف (آب‌های شور، لب‌شور، بازچرخانی آب و...)، سطح جنگل‌های دست‌کاشت، سطح کل مراتع، سطح بیابان، سهم جمعیت روستایی و عشایری، میانگین سن بهره‌برداران کشاورزی، گردش مالی گردشگری کشاورزی و میزان یکپارچه‌سازی اراضی توسط متولیان اجرایی‌سازی سند تعیین و تصویب و گزارش سالانه آن‌ها برای شورای عالی انقلاب فرهنگی ارسال می‌گردد.

ماده ٥- راهبردهای ملی

راهبردهای ملی مرتبط با رکن «فراهمی غذا»

راهبرد (١): کاهش خلأ عملکرد و اجرای الگوی بهینه کشت به‌منظور ارتقای ضریب خودکفایی انرژی و پروتئین با تأکید بر ارتقای دانش و فناوری، افزایش بهره‌وری آب و افزایش کیفیت و سلامت محصولات کشاورزی و غذایی

راهبرد (٢): توسعه ظرفیت‌های بومی و افزایش ضریب خودکفایی در حوزه نهاده‌های مورد نیاز

راهبرد (٣): توسعه سرمایه‌گذاری با تأکید بر جهش سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در زنجیره ارزش کشاورزی و بخش دولتی در توسعه زیرساخت‌ها و اتخاذ سیاست‌های حمایتی مؤثر و کارآمد در بخش کشاورزی

راهبرد (٤): بهبود مدیریت کلان بخش کشاورزی با مشارکت تشکل‌های صنفی و تخصصی قانونی و فراگیر، ارتقای نظام آمار و اطلاعات و اصلاح نظام بهره‌برداری

راهبرد (٥): طبقه‌بندی مشاغل، تقویت نظام تعیین صلاحیت حرفه‌ای و توانمندسازی منابع انسانی

راهبرد (٦): ارتقاء زیست‌بوم نوآوری حوزه امنیت غذایی به منظور افزایش اثربخشی نظام آموزش، پژوهش و فناوری این حوزه با تأکید بر بازتعریف نقش دولت و افزایش نقش بخش غیردولتی

راهبرد (٧): رصد، شناسایی و توسعه فناوری‌های نوظهور، تحول‌آفرین و آینده‌ساز در حوزه امنیت غذایی، آینده‌پژوهی تهدیدات و فناوری‌های تهدیدزا در بخش کشاورزی و غذا و توانمندسازی کشور به‌منظور مواجهه با تهدیدات غذایی و ابرروندها

راهبرد (٨): کاهش تلفات و ضایعات و ایجاد ارزش افزوده بالاتر از بقایای محصولات کشاورزی، توسعه نظام فرآوری (صنایع تبدیلی و تکمیلی) و توسعه کشت صنعتی با تکیه بر ارتقاء ضریب مکانیزاسیون کشاورزی

نشانی: خیابان طالقانی، بعد از تقاطع ولیعصر(عج)، پلاک ۴۳۶، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، تلفن: ۱۳و۶۶۹۷۶۶۱۰
www.sceer.ir

راهبرد (۹): ساماندهی تجارت نهاده‌ها و محصولات کشاورزی، بهبود دیپلماسی غذایی، رصد وضعیت امنیت غذایی و تحولات بازار غذایی کشورهای همسایه، منطقه و جهان، کنترل قاچاق، تقویت ذخایر راهبردی و استفاده از ظرفیت‌های تولید فراسرزمینی

راهبرد ملی مرتبط با رکن «دسترسی به غذا»

راهبرد (۱۰): بهره‌مندی عادلانه آحاد مردم از سبد غذایی سالم، مطلوب و کافی، اصلاح و کارآمدسازی نظام توزیع و قیمت، بهبود دسترسی فیزیکی و اقتصادی به غذا و حمایت از اقشار آسیب‌پذیر

راهبرد (۱۱): توسعه و تکمیل زنجیره ارزش محصولات کشاورزی و غذایی به‌منظور ارتقای بهره‌وری و توسعه نوآوری با تأکید بر انتفاع عادلانه عوامل زنجیره ارزش

راهبردهای ملی مرتبط با رکن «مصرف و سلامت غذا»

راهبرد (۱۲): اصلاح الگوی مصرف غذا متناسب با اصول علمی تغذیه در جهت کاهش انواع سوءتغذیه، از طریق ارتقای فرهنگ و سواد غذا و تغذیه در مصرف‌کنندگان، افزایش تنوع غذایی، توسعه مکمل‌یاری و غنی‌سازی، توسعه مشارکت عمومی و ارتقای فرهنگ عمومی مبتنی بر سبک زندگی ایرانی - اسلامی

راهبرد (۱۳): ارتقاء شاخص‌های کیفیت و سلامت غذا در طول زنجیره ارزش و بهبود کیفیت آب آشامیدنی با تأکید بر به‌کارگیری فناوری‌های نوین به‌منظور اصالت‌سنجی غذا و جلوگیری از تقلبات

راهبردهای ملی مرتبط با رکن «تاب‌آوری (ثبات و پایداری)»

راهبرد (۱٤): حکمرانی کارآمد در حوزه آب، مدیریت جامع حوضه‌های آبخیز، تعادل‌بخشی به سفره‌های آب زیرزمینی و منابع آب سطحی، ساماندهی چاه‌های غیرمجاز، ارتقای راندمان و بهره‌وری آب، استفاده از منابع نامتعارف آب و توسعه عملیات آبخیزداری و آبخوان‌داری

راهبرد (۱۵): حکمرانی مناسب و مدیریت جامع خاک به‌منظور ارتقاء ماده آلی و بهبود حاصلخیزی خاک و کاهش فرسایش خاک

راهبرد (۱٦): سازگاری با پدیده تغییر اقلیم و کاهش آثار آن و مدیریت حوادث غیرمترقبه و شرایط اضطرار

راهبرد (۱۷): حفظ توان اکولوژیک و جلوگیری از تغییر کاربری جنگل‌ها و مراتع و جلوگیری از گسترش پدیده بیابان‌زایی

راهبرد (۱۸): توجه به عمران و توسعه روستایی و ارتقای زندگی عشایر با توجه به نقش حیاتی روستائیان و عشایر به عنوان کانون تولید محصولات کشاورزی

راهبرد (۱۹): مدیریت تنش‌های جمعیتی و مؤلفه‌های اجتماعی مؤثر در امنیت غذایی

ماده ٦- اقدامات ملی

اقدامات ملی مرتبط با رکن «فراهمی غذا»

۱. برنامه‌ریزی لازم به‌منظور خودکفایی در محصولات راهبردی شامل خودکفایی پایدار در گندم و سیب‌زمینی، تحقق خودکفایی در شکر و حبوبات و افزایش ضریب خودکفایی در برنج، پنبه و روغن

نشانی: خیابان طالقانی، بعد از تقاطع ولیعصر(عج)، پلاک ۴۳۶، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، تلفن: ۱۳و۶۶۱۰۶۶۹۷ www.scar.ir

خوراکی از طریق توسعه دانش و فناوری‌های بوم سازگار، ایمن و بی‌خطر در زنجیره ارزش کشاورزی و غذا از قبیل نهاده‌ها و روش تولید، فرآوری، لجستیک، تجاری‌سازی و بازاریابی (۱) (۲) (۸) (الف)[۲]

۲. برنامه‌ریزی لازم به‌منظور خودکفایی در نهاده‌های راهبردی شامل تثبیت خودکفایی در منابع تأمین علوفه[۳] و جو، افزایش خودکفایی در ذرت دانه‌ای و معادل آن[۴] و کنجاله[۵] (۱) (۲) (۸) (الف)

۳. توسعه شهرک‌های کشاورزی گلخانه‌ای و تکمیل زنجیره ارزش برای انتقال حداکثری تولید محصولات سبزی و صیفی از مزرعه به گلخانه (۱) (۳) (الف)

٤. نیازسنجی، ساماندهی و حمایت هدفمند از توسعه گلخانه‌ها با استفاده از فناوری‌های نوین از قبیل هوشمندسازی گلخانه‌ها، کشت عمودی و کشت بدون خاک، گلخانه‌های دوجداره، استفاده از تحلیل داده در بهینه‌سازی مصرف انرژی، مهندسی سازی فرم گلخانه (۱) (۳) (۷) (ب)

۵. تنظیم تولید و عرضه محصولات سبزی و صیفی متناسب با تقاضا در طول سال و کاهش نوسانات تولید و قیمت با تولید و استفاده از داده‌های عرضه و تقاضا (۱) (۹) (۱۰) (ب)

٦. توسعه سیستم‌های نوین آبیاری و افزایش ضریب مکانیزاسیون به‌ویژه در مزارع سبزی و صیفی (۱) (۸) (١٤) (ج)

۷. تسهیل مقررات بهره‌برداری از ظرفیت آب‌های ساحلی، سرزمینی و بین‌المللی، توسعه سیستم‌های متراکم فوق متراکم به‌ویژه پرورش آبزیان در نوار ساحلی و قفس و استفاده از ظرفیت‌های دانش و فناوری ملی و بین‌المللی در راستای خودکفایی در تجهیزات موردنیاز (۱) (۷) (١٤) (الف)

۸. حمایت از سرمایه‌گذاری، انتقال دانش و فناوری، ارتقای بهره‌وری، ارزش‌افزایی، ایجاد و تکمیل زنجیره ارزش آبزیان پرورشی مبتنی بر آمایش سرزمین : شامل: الف- نظام تأمین تخم چشم‌زده، بچه ماهی (با اولویت تولید SRP+SRF) و بچه میگو، ب- به‌نژادی آبزیان و تنوع‌بخشی به گونه‌های با عملکرد بالا و زودبازده و معرفی گونه‌های جدید، ج- تأمین خوراک آبزیان، د- توسعه مکانیزاسیون و حمل‌ونقل، ه- توسعه سردخانه‌ها، صنایع تبدیلی و تکمیلی، بسته‌بندی و کاهش تلفات و ضایعات، و- توسعه زیرساخت‌های لازم برای صادرات (۱) (۲) (۷) (۸) (الف)

۹. حفاظت از ذخایر ژنتیکی آبزیان، بازسازی منابع و احیاء زیستگاه‌ها، توسعه زیستگاه‌های مصنوعی، حفاظت از مناطق تخم‌ریزی و نوزادگاهی و رهاسازی بچه ماهی در دریا (۱) (۲) (۱۷) (الف)

۱۰. تعیین ذخایر انواع آبزیان در آب‌های ساحلی، سرزمینی و بین‌المللی با استفاده از روش‌ها و فناوری‌های نوین و برنامه‌ریزی به‌منظور بهره‌برداری پایدار از ذخایر و تحقق صید مسئولانه (۱) (۷) (۱۷) (ب)

---

[۲] – اعداد داخل پرانتز نشان‌دهنده راهبرد مرتبط با هر اقدام است. همچنین اقدامات با توجه به اولویت در سه دسته (الف، ب و ج) اولویت‌بندی شده‌اند.

[۳] – با استفاده از یونجه، ذرت علوفه‌ای، سورگوم علوفه‌ای، شبدر، ارزن علوفه‌ای و سایر منابع تولید علوفه شامل بقایا و ضایعات محصولات کشاورزی

[۴] – سورگوم، ارزن و تریتیکاله

[۵] – کنجاله سویا، کلزا، آفتابگردان و پنبه

نشانی: خیابان طالقانی، بعد از تقاطع ولیعصر(عج)، پلاک ۴۳۶، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، تلفن: ۶۶۹۷۶۶۱۰و۱۳
www.scar.ir

۱۱. توسعه بهره‌گیری از ظرفیت آب‌های داخلی (مخازن سدها، استخرهای مربوط به چاه‌های آب، قنوات و چشمه‌ها، کانال‌های شبکه‌های آبیاری و ...) برای پرورش ماهی با تأکید بر سیستم‌های بهره‌ور مطابق با توان و ظرفیت اکولوژیک (۱) (۱٤) (ب)

۱۲. تقویت زیرساخت‌ها، بنادر، اسکله‌ها و ناوگان صیادی به‌منظور توسعه صید مسئولانه در آب‌های ساحلی، سرزمینی و آزاد (۱) (۳) (ج)

۱۳. نژادی دام‌های سبک و سنگین، حفظ تنوع ژنتیکی دام‌های بومی و تنوع‌بخشی به نژادهای اصلاح‌شده به‌منظور افزایش بهره‌وری تولید شیر و گوشت (۱) (۲) (۷) (الف)

۱٤. استفاده از سایر منابع علوفه‌ای (منابع علوفه‌ای جدید، بقایا، تلفات و ضایعات محصولات) برای تولید گوشت قرمز (۱) (۲) (۸) (ب)

۱۵. توسعه نظام جیره‌نویسی تغذیه دام و طیور (۱) (۲) (ب)

۱٦. کاهش ضریب تبدیل خوراک طیور و کاهش هزینه تمام‌شده از طریق بهره‌گیری از فناوری‌های نوین از قبیل اصلاح نژاد طیور، هوشمندسازی مدیریت تولید طیور، توسعه تولید اقتصادی سایر ماکیان، استفاده از مکمل‌های زیستی در جیره طیور، توسعه کاربرد اینترنت اشیاء، تحلیل داده و مدل‌سازی برای بهبود مدیریت بهداشت و تغذیه طیور (۱) (۲) (۷) (الف)

۱۷. رزش‌افزایی محصولات جانبی کشتار دام و طیور و کاهش ضایعات و پساندها (۱) (۸) (۱۱) (ب)

۱۸. توسعه و تقویت صنایع جانبی و پشتیبان زنجیره ارزش تولید مرغ و تخم‌مرغ (۱) (۱۱) (ج)

۱۹. توسعه و ارتقای زنجیره یکپارچه صنعت مرغ و مشارکت عملیاتی تشکل‌ها در مدیریت زنجیره صنعت مرغ (۱) (٤) (۱۱) (ج)

۲۰. افزایش تولید تخم‌مرغ از طریق افزایش بهره‌وری و فرهنگ‌سازی به‌منظور افزایش مصرف تخم‌مرغ (۱) (۱۲) (ج)

۲۱. اصلاح الگوی توسعه باغ‌های کشور متناسب با توان اکولوژیک سرزمین با تأکید بر محصولات کم‌آب‌بر و خشکبار، صنایع مرتبط و بازارهای داخلی و صادراتی (۱) (۱۷) (الف)

۲۲. بهبود مدیریت باغ‌ها ازنظر تنش‌های زیستی و غیرزیستی، تغذیه، آبیاری، مکانیزاسیون و برداشت با تأکید بر بهره‌گیری از دانش و فناوری‌های نوین، افزایش عملکرد، بهره‌وری آب، ارتقاء کیفیت، سلامت و بازارپسندی محصولات باغی (۱) (۸) (۱٤) (الف)

۲۳. نوسازی و مدرن‌سازی باغ‌های مسن و فرسوده با تأکید بر بهره‌گیری از دانش و فناوری‌های نوین و ارتقاء کیفیت و سلامت، افزایش عملکرد، بهره‌وری آب، کیفیت و بازارپسندی محصولات باغی (۱) (الف)

۲٤. کاهش وابستگی تولید شیر به علوفه‌های پرآب‌بر (مانند ذرت) و کنجاله سویا از طریق جایگزین نمودن علوفه‌ها و کنجاله‌های کم‌آب‌بر (۱) (۲) (الف)

۲۵. فزایش بهره‌وری تولید یر به‌خصوص در دامداری‌های سنتی و نیمه سنتی (۱) (۱۸) (ج)

نشانی: خیابان طالقانی، بعد از تقاطع ولیعصر(عج)، پلاک ۴۳۶، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، تلفن: ۱۳و۶۶۱۰۶۶۹۷۶۶

۲۶. ایجاد و تکمیل زنجیره تولید و ارزش صنعت شیر و فراورده‌های لبنی با محوریت تشکل‌های منطقه‌ای و شرکت‌های دانش‌بنیان (۱) (٤) (ج)

۲۷. توسعه فناوری‌های مؤثر در ارتقاء و رعایت استاندارد کیفی تولید و عرضه شیر و فرآورده‌های لبنی از قبیل کیت‌ها و آزمایشگاه‌های تشخیص و فناوری‌های غیرحرارتی سالم‌سازی شیر (پلاسما، فرا دما، فشار بالا، میدان الکتریکی ارتعاشی، غشایی و میکروفیلتراسیون) (۱) (۷) (ج)

۲۸. خودکفایی در تولید ملکه زنبور عسل، بهبود ژنتیکی و توسعه زنبور عسل ایرانی و ارتقاء دانش و فناوری و تکمیل زنجیره‌های ارزش به‌منظور ارتقاء عملکرد و توسعه کیفی صنعت زنبورداری با استفاده از فناوری‌های نوین و تقویت تشکل‌های مربوطه جهت مدیریت زنجیره تأمین (۱) (۲) (۷) (ج)

۲۹. جلوگیری از تقلب در تولید و عرضه عسل و محصولات جانبی با توسعه فناوری‌های تشخیصی و سیستم‌های ردیابی، رتبه‌بندی و گواهی محصول (۱) (۷) (ج)

۳۰. جلوگیری از قاچاق دارو، ژل رویال، ملکه و جلوگیری از ورود بیماری‌های قرنطینه‌ای ویروسی جدید (۱) (۹) (ج)

۳۱. کاهش وابستگی به بذور هیبرید وارداتی و ارتقای توانمندی‌های تولید داخل به‌منظور تأمین ارقام داخلی مناسب برای تولید (۲) (الف)

۳۲. بهره‌گیری از دانش و فناوری‌های نوین و حمایت از سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها و توسعه نظام تولید بذر، و حمایت از صادرات بذر (۲) (۷) (۹) (الف)

۳۳. حمایت از توسعه نظام کشت نشایی در محصولات زراعی و سبزی و صیفی و به‌کارگیری نشا به‌جای بذر (۲) (الف)

۳٤. استفاده از ظرفیت بخش خصوصی و شرکت‌های دانش‌بنیان به‌منظور توسعه ماشین‌آلات نشاکاری (۲) (۸) (الف)

۳۵. استفاده از ظرفیت فرآوری بقایای محصولات و ضایعات، محصولات جدید (جلبک‌ها و حشرات) و سایر دانه‌ها (مانند ارزن، سورگوم، تریتیکاله و...) برای جایگزینی بخشی از خوراک دام و طیور (۲) (۸) (الف)

۳۶. شناسایی، جمع‌آوری و استفاده از ذخایر ژنتیکی زراعی و باغی به‌منظور تولید ارقام جدید (به‌ویژه بذور هیبرید) برای اقلیم‌های متفاوت و گلخانه (۲) (ب)

۳۷. ارتقای توانمندی تولید داخل بسترهای کشت گلخانه‌ای و کاهش وابستگی به واردات در بسترهای کشت گلخانه‌ای (۲) (ب)

۳۸. توسعه ارقام باغی جدید و مناسب، ارتقاء نظام تأمین پایه، پیوندک و نهال گواهی‌شده و نظارت بر نهالستان‌ها، جلوگیری از تولید نهال‌های غیراستاندارد، توسعه صادرات نهال و تقویت خدمات قرنطینه‌ای با در نظر گرفتن وظایف حاکمیت و اعطای نقش حداکثری به بخش خصوصی (۲) (الف)

۳۹. سالم‌سازی هسته‌های اولیه ارقام تجاری باغی بومی، تأمین ارقام و اندام تکثیری سالم و اصیل و احداث باغ‌های مادری (۲) (الف)

نشانی: خیابان طالقانی، بعد از تقاطع ولیعصر(عج)، پلاک ۴۳۶، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، تلفن: ۱۳و۶۶۹۷۶۶۱۰
www.sccr.ir

۴۰. دانش‌بنیان کردن تولید اندام‌های تکثیری و بهره‌گیری از فناوری‌های نوین، تأمین ارقام و مواد گیاهی اصیل و سالم و سرمایه‌گذاری، حمایت و ارائه مشوق‌های لازم برای تولید اندام تکثیری گیاهان زینتی در داخل (۲) (ب)

۴۱. ساماندهی صدور مجوز تولیدات کشت بافتی، کنترل کیفیت این تولیدات و تأمین مواد اولیه تکثیری و شیمیایی در واحدهای کشت بافتی (۲) (ب)

۴۲. ایجاد و ارتقای نظام تولید خوراک دام و طیور صنعتی (۲) (الف)

۴۳. حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان به‌منظور بومی‌سازی تولید و ارتقای کیفیت انواع کودهای کشاورزی و محرک رشد گیاهی از طریق توسعه دانش فنی یا انتقال فناوری (۲) (۷) (الف)

۴۴. بهبود روش‌های مصرف کودهای آلی و زیستی و محرک‌های رشد (۲) (۵) (الف)

۴۵. شناسایی و تأمین مواد اولیه موردنیاز تولید کود و محرک‌های رشد به‌منظور کاهش وابستگی به واردات کود و محرک‌های رشد (۲) (الف)

۴۶. حمایت از سرمایه‌گذاری در تولید مواد مؤثره باکیفیت و افزودنی‌های آفت‌کش‌های شیمیایی (۲) (الف)

۴۷. تقویت نظارت بر کاربرد آفت‌کش‌ها از طریق استقرار کامل نظام نسخه‌نویسی الکترونیک آفت‌کش‌ها و ارتقاء دانش و مهارت در حوزه مصرف صحیح آن‌ها (۲) (۵) (الف)

۴۸. توسعه و ترویج روش‌های غیرشیمیایی و تلفیقی در مدیریت آفات (۲) (۵) (الف)

۴۹. ساماندهی و هوشمندسازی توزیع کود با بهره‌گیری از ظرفیت بخش‌های غیردولتی و راه‌اندازی کارگزاری‌های تشکل محور در تأمین کود (۲) (۴) (ب)

۵۰. توسعه آزمایشگاه‌های تجزیه خاک و گیاه، حمایت از ارزیابی دوره‌ای عناصر غذایی خاک و ارتقاء دانش بهره‌برداران در مصرف علمی و کارشناسی کود (۲) (۱۵) (ب)

۵۱. حمایت از تولید و مصرف آفت‌کش‌ها و کودهای کم‌خطر زیستی به‌منظور افزایش کیفیت، ارتقاء شاخص‌های سلامت محصول و تولید محصولات گواهی‌شده در گلخانه و فضای باز (۲) (۱۳) (ب)

۵۲. ارتقاء نظارت بر کیفیت آفت‌کش‌های وارداتی (شامل مواد مؤثره و افزودنی‌ها) با تأکید بر استقرار سیستم ردیابی محصول (۲) (۹) (ب)

۵۳. حمایت از بهسازی، نوسازی و ارتقاء تجهیزات و ناوگان مصرف آفت‌کش‌ها (۲) (۸) (ب)

۵۴. خودکفایی در تولید واکسن‌های آبزیان، طیور و دام و کاهش وابستگی در تأمین مواد اولیه (۲) (۹) (الف)

۵۵. تهیه و تدوین فارماکوپه داروهای دامی، توسعه نظام نظارت بر واکسن و داروهای دامی، جلوگیری از ورود غیرمجاز دارو و واکسن و استقرار نظام نسخه‌نویسی الکترونیکی دارو (۲) (۱۳) (الف)

۵۶. کاهش وابستگی به واردات مواد اولیه تولید دارو، سموم، اسیدهای آمینه، ویتامین‌ها و دیگر ریزمغذی‌ها از طریق ارتقای توان تولیدکنندگان داخلی (۲) (الف)

نشانی: خیابان طالقانی، بعد از تقاطع ولیعصر(عج)، پلاک ۴۳۶، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، تلفن: ۶۶۹۷۶۶۱۰و۱۳
www.sccr.ir

۵۷. توسعه تولید واکسن‌های نسل جدید (نوترکیب) و ایجاد بانک بذر واکسن و تسهیل واگذاری بذر واکسن به شرکت‌های دانش‌بنیان (۲) (٦) (۷) (الف)

۵۸. تولید مکمل‌های خوراک دام، طیور و آبزیان مبتنی بر ظرفیت داخل با حمیت از شرکت‌های دانش‌بنیان بخش خصوصی (۲) (الف)

۵۹. توسعه تولید مرغ لاین قابل رقابت با نژادهای وارداتی و ارتقاء ضریب خودکفایی در تولید جوجه اجداد گوشتی و حفاظت و بهره‌برداری بیشتر از نژادهای بومی (۲) (۷) (الف)

٦۰. تحول در نظام بیمه تخصصی بخش کشاورزی با تأکید بر تحول در ارزیابی ریسک و ضرر و زیان و کاهش مخاطرات اخلاقی و انتخاب نامناسب به‌منظور مدیریت ریسک سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی (۳) (الف)

٦۱. تسهیل و حمایت از ورود بخش خصوصی و تعاونی‌ها به خدمات بیمه‌ای بخش کشاورزی از طریق بهبود فضای رقابتی، ایجاد نظام آمار و اطلاعات و ایجاد مشوق‌ها و نظام یارانه‌ای برای بیمه محصولات راهبردی (۳) (ب)

٦۲. استانداردسازی قراردادهای کار کشاورزی به‌منظور ارائه پوشش‌های بیمه‌ای تأمین اجتماعی (۳) (۵) (الف)

٦۳. افزایش استفاده از ظرفیت بورس کالا و بازارهای سلف در محصولات و نهاده‌های کشاورزی از طریق منوط شدن بخشی از حمایت‌های دولتی به حضور در بورس کالا و افزایش حضور شرکت‌های دولتی و خریداران عمده در بورس (۳) (۹) (الف)

٦٤. استفاده حداکثری از ظرفیت صندوق توسعه ملی برای افزایش سرمایه‌گذاری در بخش از طریق ارائه طرح‌های سرمایه‌گذاری زیرساختی و بزرگ‌مقیاس دارای توجیه اقتصادی (۳) (الف)

٦۵. توسعه صندوق حمایت از سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی از محل تعرفه گمرکی محصولات کشاورزی به‌منظور افزایش سرمایه‌گذاری در توسعه زیرساخت‌های بخش از قبیل توسعه روش‌های آبیاری نوین، یکپارچه‌سازی اراضی، توسعه مکانیزاسیون، توسعه کشاورزی حفاظتی، بهبود خاک، توسعه نیروی انسانی، توسعه فعالیت‌های آبخیزداری، توسعه باغ‌ها، صنایع فرآوری (۳) (الف)

٦٦. حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری زیربنایی در انواع شهرک‌های کشاورزی و تسهیل صدور مجوزها (۳) (٤) (ب)

٦۷. رفع محدودیت‌های توسعه سرمایه‌گذاری خطرپذیر و سرمایه‌گذاری خصوصی در بخش کشاورزی و استفاده بیشتر از ظرفیت بورس و فرابورس (۳) (٦) (ب)

٦۸. شفاف‌سازی و منطقی کردن حمایت‌های قیمتی و غیرقیمتی بخش کشاورزی به تفکیک حمایت از تولیدکننده و حمایت از مصرف‌کننده (۳) (ب)

٦۹. حمایت از توسعه نظام‌های بهره‌برداری کشاورزی دانش‌بنیان با تأکید بر یکپارچه‌سازی مدیریت فعالیت‌های کشاورزی و تقویت کشاورزی خانوادگی (٤) (الف)

۷۰. ایجاد، تکمیل، سازماندهی و توانمندسازی تشکل‌های صنفی و تخصصی و شرکت‌های تعاونی بخش و ارتقاء نقش و جایگاه آن‌ها در تجارت محصولات کشاورزی (٤) (۹) (الف)

نشانی: خیابان طالقانی، بعد از تقاطع ولیعصر (عج)، پلاک ۴۳۶، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، تلفن: ۱۳و۶۶۱۰۶۶۹۷

۷۱. چابک‌سازی دولت در بخش کشاورزی با تمرکز بر امور تولی‌گری، بهره‌گیری از خدمات الکترونیک، برون‌سپاری حداکثری امور تصدی‌گری باقیمانده (از قبیل تأمین نهاده‌ها) و مشارکت‌جویی نظام‌مند از تشکل‌های فراگیر و ملی بخش در برنامه‌ریزی (٤) (الف)

۷۲. تنقیح قوانین و مقررات بخش کشاورزی به منظور رفع موانع تولید و ایجاد یکپارچگی و انسجام در برنامه‌ریزی و مدیریت بخش کشاورزی (٤) (الف)

۷۳. ایجاد نظام جامع آمار و اطلاعات بخش کشاورزی با تأکید بر تجمیع داده‌های تولیدشده در بخش‌های مختلف، به منظور ارتقای شفافیت و تسهیل دسترسی به داده‌های صحیح و دقیق و استفاده از ظرفیت کلان داده‌ها (٤) (الف)

۷٤. ایجاد نسخه پژوهان برای بانک‌های ژن مرتبط با حوزه امنیت غذایی مشتمل بر بانک‌های ژن گیاهی، جانوری و میکروارگانیسم‌ها و راه‌اندازی سامانه‌های مرتبط (٤) (۱۷) (الف)

۷۵. ایجاد سازوکار قانونی برای رفع تعارض منافع تولیدکننده، بهره‌بردار و ناظر (٤) (۱۳) (ب)

۷٦. تجهیز و هم‌افزا کردن یگان‌های حفاظت، نظارت و ساماندهی صید و کنترل شناورهای صیادی فاقد هویت و صید غیرقانونی و غیرمجاز (٤) (۱۷) (ج)

۷۷. طبقه‌بندی مشاغل کشاورزی، شناسنامه‌دار کردن کشاورزان و منابع تحت مدیریت آن‌ها از قبیل سنددار کردن زمین‌های کشاورزی و تعیین حق‌آبه‌ها (۵) (۱٤) (۱۵) (الف)

۷۸. ایجاد نظام تعیین صلاحیت‌های شغلی بهره‌برداران بخش، توانمندسازی و ارتقاء مستمر مهارت‌های شغلی آن‌ها به منظور دانش‌بنیان نمودن فرآیندهای تولید از طریق روش‌های نوین (۵) (الف)

۷۹. ایجاد نظام تربیت نیروی انسانی موردنیاز بخش کشاورزی از طریق تحول در نظام آموزش عالی و هنرستان‌ها و تقویت آموزش‌های مهارتی، با تأکید بر ساماندهی کارآموزی و کارورزی دانش‌آموزان و دانشجویان، اصلاح و به‌روزرسانی سرفصل دروس، برگزاری دوره‌های مهارت‌آموزی کوتاه‌مدت برای تمام متقاضیان در مناطق دارای ظرفیت کشاورزی و اصلاح سازوکارهای هدایت تحصیلی در این مناطق (۵) (الف)

۸۰. افزایش سهم انواع برنامه‌های ترویجی حوزه کشاورزی در شبکه‌های اصلی رسانه ملی با رویکرد امیدآفرینی و افزایش انگیزه (۵) (۱۲) (ب)

۸۱. تبیین نقش ممتاز کشاورزی و کشاورزان در استقلال، اقتدار و پیشرفت کشور و تکریم کشاورزان در جامعه (۵) (۱۸) (ب)

۸۲. تدقیق حوزه فعالیت و مصادیق تحقیقات دولتی در جهت افزایش تحقیقات پایه و طرح‌های دارای بازده بلندمدت (٦) (الف)

۸۳. زمینه‌سازی به منظور افزایش نقش بخش خصوصی در تحقیقات دارای توجیه اقتصادی و افزایش نقش شرکت‌های دانش‌بنیان در تحقیقات حوزه فناوری‌های پیشرفته بخش کشاورزی (٦) (۷) (الف)

نشانی: خیابان طالقانی، بعد از تقاطع ولیعصر(عج)، پلاک ۴۳۶، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، تلفن: ۱۳و۶۶۱۰۶۶۹۷ www.scar.ir

۸٤. حمایت از افزایش تحقیق و توسعه و تجاری‌سازی فناوری در بخش خصوصی، شرکت‌های دانش‌بنیان و استارتاپ‌ها، پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد، از طریق خرید تضمینی فناوری‌ها و محصولات راهبردی و موردنیاز بخش (٦) (۳) (الف)

۸۵. ساماندهی تحقیقات دولتی و برون‌سپاری حداکثری تحقیقات دولتی به ویژه به دانشگاه‌ها، مؤسسات پژوهشی غیردولتی و شرکت‌های دانش‌بنیان و ارزیابی دقیق و رتبه‌بندی مجریان با توجه به سوابق فعالیت‌های آن‌ها (٦) (٤) (الف)

۸٦. پوشش ریسک استفاده آزمایشی (پایلوت) از فناوری‌های نوین در واحدهای منتخب و تسهیل به‌کارگیری موارد اثبات‌شده توسط بهره‌برداران از طریق ایجاد و توسعه صندوق‌های پژوهش و فناوری تخصصی، صندوق‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر (VC)، صندوق‌های خطرپذیر شرکتی (CVC) و صندوق‌های سرمایه‌گذاری بورسی (PE) در حوزه دانش‌بنیان امنیت غذایی (٦)؛ (۳) (۷) (الف)

۸۷. تدوین و استقرار تقسیم کار ملی پژوهش در بخش کشاورزی و تعیین سهم پژوهش‌های بنیادی، کاربردی و توسعه‌ای از پژوهش‌های این بخش به‌منظور جهت‌دهی به پژوهش‌های دانشگاهی و پایان‌نامه‌ها و حمایت از آن‌ها در جهت حل مسائل بخش کشاورزی (٦) (الف)

۸۸. تسهیل شرایط انتقال تجربه و دانش فنی و انجام فعالیت‌های تحقیق و توسعه مشترک میان مراکز تحقیقاتی و دانشگاهی و شرکت‌های دانش‌بنیان (٦) (الف)

۸۹. اصلاح آیین‌نامه ارتقاء و ترفیع اعضای هیأت علمی دانشکده‌های کشاورزی و سایر رشته‌های مرتبط، در راستای ارتقای نقش‌آفرینی اعضای هیأت علمی در دستیابی به اهداف کشور در امنیت غذایی (٦) (ب)

۹۰. ایجاد شبکه تجهیزات و زیرساخت‌های آزمایشگاهی متشکل از آزمایشگاه‌های مورد تأیید سراسر کشور و ارائه سرویس باکیفیت و قیمت مناسب (٦) (ب)

۹۱. توسعه ارتباطات بین‌المللی جهت تهیه، تعمیر و ارتقای تجهیزات آزمایشگاه‌ها و اعتبربخشی بین‌المللی (٦) (ب)

۹۲. توسعه کشاورزی هوشمند و دیجیتال از طریق افزایش به‌کارگیری فناوری‌های نوین از قبیل هوش مصنوعی، حسگرهای هوشمند، رباتیک، کلان‌داده‌ها و اینترنت اشیاء در کلیه مراحل تولید (۷) (۸) (الف)

۹۳. بهره‌برداری از ظرفیت تولید گیاهان آبزی و جلبک‌ها (۷) (۱) (الف)

۹٤. امکان‌سازی تولید گوشت مصنوعی، تولید پروتئین‌های میکروبی، شبه کازئین‌های میکروبی (جایگزین لبنیات) و غیره با رعایت ملاحظات مربوط به سلامت غذا و محیط زیست (۷) (۱) (الف)

۹۵. ایجاد تغییرات آب و هوایی با استفاده از فناوری هدایت سامانه‌های بارشی در فصل گرم سال (۷) (۱٦) (الف)

۹٦. مصونیت‌بخشی و اجتناب از غافلگیری راهبردی در مواجهه با تهدیدات از طریق اعلام هشدار به‌موقع، ردیابی، پیگیری و تشخیص منشأ و نوع تهدید غذایی علیه کشور (۷) (ب)

نشانی: خیابان طالقانی، بعد از تقاطع ولیعصر(عج)، پلاک ۴۳۶، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، تلفن: ۱۳ و ۶۶۹۷۶۶۱۰
www.scar.ir

۹۷. مدیریت و سیاست‌گذاری یکپارچه در صنایع تبدیلی و تکمیلی به منظور تدوین نقشه راه توسعه صنایع غذایی متناسب با نیاز و رعایت اصول آمایش سرزمین، ساماندهی و توسعه واحدهای فرآوری و بسته‌بندی پیشرفته و تعیین و تکلیف طرح‌های نیمه‌تمام، با هدف کاهش سهم خام‌فروشی محصولات کشاورزی (۸) (٤) (الف)

۹۸. حمایت هدفمند و اعطای تسهیلات مناسب به منظور نوسازی ماشین‌آلات و تجهیزات صنایع تبدیلی و تکمیلی با تأکید بر استفاده از ظرفیت شرکت‌های داخلی تولیدکننده ماشین‌آلات و تجهیزات و ارتقای توانمندی‌های فناورانه آن‌ها (۸) (ب)

۹۹. توسعه و ارتقای نشان‌های تجاری در سطوح ملّی، منطقه‌ای و جهانی (۸) (۹) (ب)

۱۰۰. حمایت از توسعه فناوری نوین به منظور تولید و استفاده از مواد افزودنی مفید و بی‌خطر و کاهش مواد مصر و آلاینده‌های ناشی از فرآوری (۸) (۷) (۱۳) (ب)

۱۰۱. کاهش وابستگی به مواد اولیه وارداتی موردنیاز نگهداری، فرآوری و بسته‌بندی محصولات غذایی (۸) (ب)

۱۰۲. توسعه زنجیره سرد محصولات کشاورزی با تأکید بر محصولات صادراتی (۸) (۹) (۱۳) (ج)

۱۰۳. تولید دانش‌بنیان و صنعتی غذاهای بومی (۸) (۱۲) (ج)

۱۰٤. حمایت مؤثر از ارتقاء ضریب مکانیزاسیون به منظور به‌کارگیری ماشین‌آلات به‌روز در کلیه مراحل تولید محصولات زراعی، باغی، دامی و شیلاتی و جایگزینی ماشین‌آلات فرسوده با ماشین‌آلات به‌روز (۸) (۱) (الف)

۱۰۵. حمایت از توسعه تجهیزات، ماشین‌آلات و سکوهای (پلتفرم‌های) موردنیاز برای هوشمندسازی کشاورزی (۸) (۷) (الف)

۱۰٦. تدوین و به‌روزرسانی دوره‌ای گزارش نیازسنجی مکانیزاسیون در زنجیره ارزش محصولات زراعی، باغی، دامی و شیلاتی با توجه به شرایط اقلیمی و جغرافیایی (۸) (الف)

۱۰۷. حمایت از تشکیل و تقویت تعاونی‌ها، تشکل‌ها و شرکت‌های غیردولتی ارائه خدمات مکانیزاسیون کشاورزی (۸) (٤) (الف)

۱۰۸. به‌روزرسانی امکانات، تجهیزات و آزمایشگاه‌ها برای آزمون و استانداردسازی ماشین‌های کشاورزی و انحصارزدایی از مراکز آزمون و صدور گواهی استاندارد (۸) (ب)

۱۰۹. تعیین نقاط بحرانی، ارزش‌افزایی و تولید فرآورده‌های با ارزش افزوده بالا از بقایا، تلفات و ضایعات از طریق ایجاد نظام جامع اطلاعاتی هوشمند (۸) (الف)

۱۱۰. مدیریت یکپارچه بقایا، تلفات و ضایعات محصولات کشاورزی و غذا و ارائه گزارش سالانه از میزان کاهش بقایا، تلفات و ضایعات توسط نهاد متولی (۸) (٤) (ب)

۱۱۱. استفاده از ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان و فناور به‌منظور کمک به مدیریت ضایعات و پسماند (۸) (۷) (ب)

۱۱۲. توسعه دیپلماسی غذایی به‌ویژه با کشورهای همسایه و انعقاد موافقت‌نامه‌های تجاری دو و چندجانبه لازم (از قبیل موافقت‌نامه‌های بهداشت گیاهی و دامی) به منظور افزایش سهم همسایگان از تعاملات تجاری محصولات کشاورزی و غذایی (۹) (الف)

نشانی: خیابان طالقانی- بعد از تقاطع ولیعصر(عج)، پلاک ۴۳۶، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، تلفن: ۱۳و۶۶۹۷۶۶۱۰

۱۱۳. شناسایی حوزه‌های متأثر از تحریم در ارکان امنیت غذایی و اقدامات لازم برای خنثی‌سازی و کم‌اثر کردن تحریم‌ها (۹) (الف)

۱۱٤. تمکیک تولید صادرات‌گرا (تولید مختص صادرات) از تولید برای بازار داخلی و سیاست‌گذاری مناسب به‌منظور توسعه تولید صادرات‌گرا و پرهیز از اعمال ناگهانی ممنوعیت‌ها و محدودیت‌های تجاری ضمن رعایت عدم آسیب‌پذیری دسترسی و سلامت آحاد مردم از صادرات (۹) (٤) (الف)

۱۱۵. توسعه کشاورزی و دامداری فراسرزمینی به منظور تأمین کمبود محصولات راهبردی کشور با تأکید بر ذرت، دانه‌های روغنی و گوشت قرمز (۹) (۱) (الف)

۱۱٦. تدوین برنامه‌های اجرایی کشاورزی فراسرزمینی، انعقاد تفاهم‌نامه مابین دولت جمهوری اسلامی ایران و کشورهدف، و ساماندهی فعالان حقیقی و حقوقی در عرصه کشاورزی فراسرزمینی کشور (۹) (ب)

۱۱۷. ساماندهی و ارتقاء ضوابط بهداشتی- قرنطینه‌ای در مرزها و مبادی کشور، استقرار گمرکات تخصصی و تجهیز گمرکات به منظور کنترل دقیق عوامل بیماری‌زا و تهدیدات زیستی و غذایی با تأکید بر کاهش مدت‌زمان ترخیص کالا (۹) (۱۳) (الف)

۱۱۸. تبدیل کشور به محور (هاب) تجاری منطقه با استفاده از ظرفیت‌های خالی سیلوها، انبارها، مخازن، سردخانه‌های ذخیره‌سازی محصولات غذایی و کارخانه‌های صنایع غذایی و توسعه معاملات پایاپای (سوآپ) محصولات کشاورزی (۹) (۸) (ب)

۱۱۹. مهندسی مجدد و پویای نظام تعرفه‌ای در راستای حمایت از تولیدات داحل و ارتقای سطح فناوری و نوآوری (۹) (۳) (ب)

۱۲۰. بهبود زیرساخت‌ها و فرآیندها در پایانه‌ها و گمرکات با استفاده از فناوری های نوین (۹) (۷) (ب)

۱۲۱. ارتقاء کمی و کیفی آزمایشگاه‌های کنترل کیفیت نهاده‌ها و محصولات وارداتی به منظور پاسخگویی دقیق و سریع با تأکید بر تقویت بخش خصوصی (۹) (۱۳) (ب)

۱۲۲. رصد و پایش شاخص‌ها، تحولات و بازار غذایی در سطح جهان و اتخاذ تصمیمات به‌هنگام با هدف مدیریت تکانه‌های جهانی (۹) (٤) (ب)

۱۲۳. مدیریت ظرفیت، زمان و میزان آزادسازی ذخایر راهبردی و ایجاد هماهنگی بین دستگاه‌های ذیربط و استفاده از ظرفیت‌های داخلی در تأمین ذخایر راهبردی (۹) (ب)

۱۲٤. تدقیق آمایش و آمار تعداد و ظرفیت سیلوها، انبارها، مخازن و سردخانه‌های ذخیره‌سازی محصولات غذایی به‌منظور نیازسنجی، بهینه‌سازی و توسعه سیلو، مخازن، سردخانه‌ها و انبارها با تأکید بر فناوری‌های نوین (۹) (۷) (ج)

۱۲۵. جلوگیری از قاچاق کالاها، محصولات و نهاده‌های کشاورزی با تأکید بر توسعه فناوری‌های نوین (۹) (ج)

۱۲٦. تقویت ساختار وزارت جهاد کشاورزی و وزارت امور خارجه در موضوعات دیپلماسی غذایی و تجارت محصولات کشاورزی (۹) (٤) (ج)

نشانی: خیابان طالقانی، بعد از تقاطع ولیعصر(عج)، پلاک ۴۳۶، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، تلفن: ۱۳و۶۶۹۷۶۶۱۰
www.sccr.ir

اقدامات ملی مرتبط با رکن «دسترسی به غذا»

۱۲۷. ساماندهی بازار محصولات به منظور دستیابی به قیمت تعادلی و حذف واسطه‌های غیرضرور با تأکید بر ایجاد بازارهای عرضه مستقیم و تقویت سهم بازارهای مجازی خرید و فروش محصولات کشاورزی (۱۰) (۱۱) (الف)

۱۲۸. مدیریت هوشمند توزیع محصولات کشاورزی از طریق تقویت سازوکار بازار و شفافیت با ایجاد نظام آمار و اطلاعات با تأکید بر اطلاعات زمان و مکان عرضه محصولات (۱۰) (٤) (الف)

۱۲۹. ارتقاء کارآمدی نظام تأمین و توزیع محصولات غذایی در مواجهه با تکانه‌های اجتماعی، مخاطرات اقلیمی و حوادث غیرمترقبه (۱۰) (١٦) (۱۹) (الف)

۱۳۰. متعادل‌سازی سهم هزینه غذا از هزینه خانوارها و افزایش سرانه دریافت نرژی، پروتئین و ریزمغذی‌ها در اقشار زیر خط فقر غذایی و اقشار آسیب‌پذیر تغذیه‌ای (مادران باردار، شیرده، کودکان زیر ۵ سال، نوجوانان و سالمندان)، حداقل به میزان کمینه نیاز غذایی از طریق ساماندهی و حمایت از نهادهای دولتی و غیردولتی متولی این اقشار و اعطای یارانه و کمک‌های غذایی (۱۰) (۱۲) (الف)

۱۳۱. ایجاد و تقویت گروه‌های خودیار و همیار محلی به‌منظور بهبود دسترسی اقتصادی در خانواده‌های کم‌بضاعت (۱۰) (۱۲) (۱۹) (ب)

۱۳۲. تکمیل ضوابط و مقررات حمل‌ونقل محصولات کشاورزی و تکمیل زیرساخت‌های مربوطه به منظور تسهیل توسعه ناوگان حمل‌ونقل اختصاصی متناسب با نوع محصولات با محوریت بخش خصوصی (۱۰) (ب)

۱۳۳. ساماندهی بازارهای داخلی و زنجیره تأمین با استفاده از توسعه سکوهای (پلتفرم‌های) مجازی، شفاف‌سازی عرضه و تقاضا و توسعه زیرساخت‌های عرضه مستقیم محصولات (۱۱) (۱۰) (الف)

۱۳٤. توسعه کشت قراردادی به منظور تقویت زنجیره ارزش محصولات کشاورزی (۱۱) (۱) (الف)

۱۳۵. توسعه سکوهای (پلتفرم‌های) مدیریت زنجیره تأمین برای جمع‌آوری، درجه‌بندی، بسته‌بندی، برچسب‌گذاری، بهبود حمل و نقل، انبارداری، ایجاد صنایع تبدیلی و تکمیلی با هدف ارزش‌افزایی و ارتقاء کیفیت، سلامت و بازارپسندی و کاهش تلفات و ضایعات محصولات کشاورزی (۱۱) (۸) (۱۳) (ب)

۱۳٦. حمایت از شکل‌گیری و تکمیل زنجیره‌های ارزش در حوزه‌های مختلف بخش کشاورزی (۱۱) (ب)

اقدامات ملی مرتبط با رکن «مصرف و سلامت غذا»

۱۳۷. تقویت نظام هوشمند پایش و ارزیابی مستمر الگوی مصرف مبتنی بر کلان‌داده و انتشار گزارش رسمی الگوی مصرف به صورت دوره‌ای با توجه به سطوح دسترسی (۱۲) (الف)

۱۳۸. استقرار و به‌روزرسانی سبد غذایی و الگوی مصرف مطلوب ایرانی – اسلامی مبتنی بر توان سرزمینی، اقتصاد تولیدات، سلامت افراد و فرهنگ غنی ایرانی - اسلامی در تعامل دوجانبه وزارت جهاد کشاورزی و وزارت

نشانی: خیابان طالقانی، بعد از تقاطع ولیعصر(عج)، پلاک ۴۳۶، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، تلفن: ۱۳و۶۶۱۷۶۶۱۰

بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با تأکید بر متناسب‌سازی تدریجی سبد غذایی با سبد غذایی ایرانی- اسلامی، کاهش سهم اقلام آب‌بر در سبد غذایی و متناسب‌سازی سهم پروتئین‌های حیوانی و گیاهی (۱۲) (الف)

۱۳۹. ایجاد و تقویت ساختار قانونی مناسب غذا و تغذیه در دستگاه‌های مسئول امنیت غذایی (۱۲) (٤) (الف)

۱٤۰. پایش دوره‌ای وضعیت آگاهی و سواد غذا و تغذیه‌ای جامعه، ارتقاء سطح فرهنگ و سواد تغذیه‌ای در کشور با بهره‌گیری هماهنگ از نتایج تحقیقات نوین تغذیه‌ای و توصیه‌های طب ایرانی و ارتقاء ابعاد شناختی، گرایشی و رفتاری جامعه در امر انتخاب، خرید و طبخ غذا (۱۲) (الف)

۱٤۱. بهبود کیفیت زنجیره گندم، آرد و نان با تأکید بر معرفی ارقام گندم با درصد پروتئین بالا، خاصیت نانوایی بالاتر و قدرت جذب بالای عناصر ریزمغذی، غنی‌سازی آرد با عناصر ریزمغذی، کاهش درصد سبوس‌گیری و جنین‌گیری از گندم، استفاده از افزودنی‌های متناسب با نیاز بیماری‌های شایع و ارتقای فناوری پخت و افزایش تنوع نان صنعتی (۱۲) (۱۳) (۸) (۱) (الف)

۱٤۲. آموزش جامع و همگانی و فرهنگ‌سازی در خصوص ابعاد مختلف امنیت غذایی به ویژه در زمینه‌های مرتبط با کیفیت و سلامت غذا، دانش‌بنیان نمودن تولید، حفظ منابع پایه، الگوی مصرف، حلال و طیب بودن غذا، پرهیز از اسراف و تبذیر، عدالت توزیعی و دسترسی همگانی به غذا، تکمیل زنجیره‌های ارزش و ارتقاء بهره‌وری مبتنی بر فرهنگ ایرانی - اسلامی و روحیه مدیریت جهادی با همکاری رسانه ملی، دستگاه‌های تخصصی مرتبط و ظرفیت‌های مردمی (۱۲) (۱۰) (۱۱) (۱۳) (الف)

۱٤۳. ارتقاء دانش، نگرش و ارزش‌های جامعه در راستای امنیت غذایی پایدار با استفاده از ابزارهای مختلف ارتباط جمعی و رویدادهای اجتماعی مختلف به منظور مطالبه‌گری برای غذای باکیفیت و سالم و استفاده از ظرفیت تشکل‌ها و سازمان‌های مردم‌نهاد و نهادهای عمومی برای ارتقای فرهنگ غذایی (۱۲) (٤) (ب)

۱٤٤. فرهنگ‌سازی اهمیت امنیت غذایی، ارتقای دانش و مهارت‌های روز در سیاست‌گذاران و مدیران به منظور لحاظ این مقوله در سیاست‌ها، راهبردها و برنامه‌ریزی‌های کلان کشور و ثبات در تصمیمات و اجتناب از تغییرات مکرر سیاست‌ها و مدیریت‌ها به عنوان یکی از ارکان مهم توسعه و حکمرانی کشور (۱۲) (٤) (ج)

۱٤٥. فرهنگ‌سازی، ترویج و گفتمان‌سازی برنامه‌های کلان کشور در حوزه امنیت غذایی به منظور مشارکت حداکثری کنشگران زنجیره ارزش شامل تأمین و توزیع‌کنندگان نهاده‌ها، فرآوری‌کنندگان و فروشندگان از عمده‌فروشی تا خرده‌فروشی در تحقق آن برنامه‌ها (۱۲) (٤) (ب)

۱٤٦. فرهنگ‌سازی در خصوص تأمین، تولید و توزیع نهاده‌های سالم در تولید محصولات کشاورزی و غذایی، ارتقای فرهنگ تولید محصول سالم، حلال و طیب، مطابق با سلیقه مصرف‌کنندگان (۱۲) (۱) (۲) (ج)

۱٤۷. همکاری رسانه ملی در ترویج سبد غذایی مطلوب، اقتصادی و کم‌آب‌بر و آگاهی‌بخشی درباره خرید و مصرف مواد غذایی مفید از طریق اختصاص زمان پخش به پویانمایی‌های آموزشی و سایر برنامه‌های عامه‌پسند (۱۲) (الف)

نشانی: خیابان طالقانی، بعد از تقاطع ولیعصر(عج)، پلاک ۴۳۶، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، تلفن: ۱۳و۶۶۹۷۶۶۱۰
www.seer.ir

۱۴۸. فرهنگ‌سازی مصرف آبزیان و افزایش سرانه مصرف آن در سبد غذایی خانوار (۱۲) (۱) (ب)

۱۴۹. ترویج کشاورزی شهری به منظور استفاده از فضاهای عمومی با تأکید بر کاشت درختان مثمر و مشارکت عموم مردم در تولید محصولات کشاورزی به‌ویژه در تولید سبزی و صیفی (۱۲) (۱) (۱۱) (ب)

۱۵۰. افزایش دسترسی به مشاوره تغذیه از طریق کمک به توسعه سکوهای (پلتفرم‌های) مشاوره تغذیه و ارتقای ظرفیت شبکه‌های بهداشت و درمان کشور خصوصاً در روستاها (۱۲) (۱۸) (ب)

۱۵۱. حمایت از به‌کارگیری مؤلفه‌های فرهنگی بومی در بسته‌بندی محصولات غذایی به‌ویژه محصولات صادراتی (۱۲) (ب)

۱۵۲. پایش، پیشگیری و کنترل انواع سوءتغذیه (کم‌وزنی، لاغری و کوتاه‌قدی، اضافه وزن و چاقی) و بیماری‌های غیرواگیر مرتبط با تغذیه (دیابت، قلبی و عروقی، انواع سرطان‌ها و پوکی استخوان) (۱۲) (ج)

۱۵۳. تأمین ریزمغذی‌های کلیدی در سبد غذایی (آهن، کلسیم، روی، ویتامین A و ویتامینD) از طریق اصلاح الگوی مصرف و تقویت شیر مدرسه، غنی‌سازی محصولات غذایی و مکمل‌یاری غذایی (۱۲) (۸) (ج)

۱۵۴. انجام پژوهش‌های کاربردی و بین‌رشته‌ای در زمینه توسعه فرهنگ غذایی سالم و ایمن و گنجاندن مباحث امنیت غذایی در دروس دانش‌آموزان و دانشجویان رشته‌ها و مقاطع مختلف تحصیلی (۱۲) (٦) (ب)

۱۵۵ تنوع‌بخشی غذایی و توجه به تولید و عرضه اقلام غذایی مورد نیاز غذاهای بومی - سنتی و توسعه فرهنگ و دانش مصرف غذاهای بومی- سنتی، تبادل فرهنگی در غذای سالم و کاهش آسیب‌پذیری‌های ناشی از گسترش فرهنگ غذایی بیگانه‌ی ناسالم و جلوگیری از تغییر هدفمند ذائقه مصرفی مردم (۱۲) (ج)

۱۵٦ ممنوعیت تبلیغات محصولات غذایی تهدیدکننده سلامت در رسانه‌های جمعی و تبلیغ محصولات جایگزین منطبق با ذائقه مصرف‌کننده (۱۲) (ج)

۱۵۷. تدوین معیارها و ضوابط بهداشتی و تعیین میزان حداکثر مجاز مخاطرات و باقیمانده‌ها بر اساس سبد غذایی و مطالعات ارزیابی خطر (۱۳) (الف)

۱۵۸. ایجاد نظام هوشمند پایش و ارزیابی مستمر مخاطرات بهداشتی در محصولات گیاهی، دامی و مواد غذایی فرآوری‌شده و انتشار گزارش رسمی مخاطرات بهداشتی به صورت دوره‌ای با توجه به سطوح دسترسی (۱۳) (۸) (الف)

۱۵۹. ساماندهی نظام عرضه داروهای دامپزشکی و آفت‌کش‌ها بر مبنای نسخه‌نویسی علمی و فرهنگ‌سازی مصرف دارو و آفت‌کش بر اساس نسخه به منظور جلوگیری از گسترش مقاومت به این مواد (۱۳) (۲) (۵) (الف)

۱٦۰. تدوین و به‌روزرسانی استانداردهای ملی سلامت محصولات کشاورزی خام و فراوری‌شده، ارتقاء نظام کنترل و مدیریت کیفیت فرایند تولید محصولات کشاورزی گواهی‌شده و ارگانیک (زیستی) و توسعه عرضه محصولات گواهی‌شده و دارای برچسب (۱۳) (۸) (۹) (الف)

۱٦۱. ارتقای استانداردهای بهداشتی کشتارگاه‌ها و ساماندهی کشتار به منظور ارتقاء وضعیت بهداشت و سلامت تولید گوشت قرمز (۱۳) (۱) (الف)

نشانی: خیابان طالقانی، بعد از تقاطع ولیعصر(عج)، پلاک ۴۳۶، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، تلفن: ۱۳ و ۶۶۹۷۶۶۱۰
www.scer.ir

۱۶۲. ایجاد و تقویت ساختارهای لازم برای پایش و ارتقاء سلامت محصولات خام گیاهی در وزارت جهاد کشاورزی (۱۳) (٤) (الف)

۱۶۳. گفتمان‌سازی به منظور ارتقاء سلامت در زنجیره ارزش غذا در سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان (۱۳) (ب)

۱٦٤. سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی یکپارچه و متمرکز و شفاف‌سازی وظایف دستگاه‌های مسئول سلامت و بهداشت غذا در زنجیره ارزش (۱۳) (٤) (ب)

۱٦٥. ایجاد و تقویت نظام ثبت، گزارش و هشدار سریع بیماری‌های غذا زاد، بیوتروریسم، طغیان‌های با منشأ مواد غذایی و مصون‌سازی محصولات غذایی در برابر انواع تهدیدات (۳) (۷) (ب)

۱٦٦. تدوین و به‌روزرسانی معیارها و ضوابط بهداشتی در مراکز تولید، استحصال، فراوری و بسته‌بندی، حمل‌ونقل، نگهداری و عرضه محصولات خام گیاهی، فرآورده‌های خام دامی و محصولات غذایی و آموزش بهره‌برداران به منظور اجرایی کردن معیارها و ضوابط بهداشتی (۱۳) (٥) (۸) (ب)

۱٦۷. ایجاد نظام ملی کنترل کیفیت مواد اولیه و خام و مواد افزودنی و نگهـارنده مورداستفاده در صنایع غذایی و محصولات غذایی فرآوری شده (۱۳) (۸) (ب)

۱٦۸. نظارت بر استفاده از مواد اولیه با کیفیت در تولید آفت‌کش‌ها، کودها و داروهای دامپزشکی (۱۳) (۲) (ب)

۱٦۹. ایجاد نظام بهداشتی برای کلیه تولیدات غذایی خام و فراوری‌شده سنتی و غیرصنعتی (۱۳) (۸) (ب)

۱۷۰. توسعه و ارتقاء اعتباربخشی آزمایشگاه‌ها برای پایش آلاینده‌ها و مخاطرات مواد غذایی (۱۳) (ب)

۱۷۱. توسعه نظام رتبه‌بندی کیفیت و سلامت محصولات کشاورزی و غذایی با استفاده از توان بخش خصوصی و شرکت‌های دانش‌بنیان (۱۳) (۱۲) (ب)

۱۷۲. حمایت از ارتقاء کمی و کیفی مکمل‌های تغذیه‌ای ساخت داخل (۱۳) (ب)

۱۷۳. تأمین کامل آب آشامیدنی سالم و بهداشتی و ارتقای کیفیت آن مشتمل بر مدیریت ایمنی و ریسک سامانه‌های آب‌رسانی از حوضه آبریز تا نقطه مصرف (۱۳) (ب)

۱۷٤. اصلاح قوانین و مقررات به منظور تعیین مجازات‌های بازدارنده در خصوص تولید و عرضه محصولات غذایی غیرمجاز، قاچاق و تقلبی تهدیدکننده سلامت عمومی جامعه (۱۳) (ب)

۱۷٥. تقویت و توسعه برنامه پایش، نظارت و کنترل دائمی محصولات و مود غذایی تراریخته، با رعیت استانداردهای ملی ایران و حصول اطمینان از سلامت، ایمنی و تهدیدزا نبودن آن‌ها و کاهش تدریجی واردات محصولات تراریخت[٦] (۱۳) (۹) (ج)

۱۷٦. تدوین و تصویب قانون جامع سلامت مواد غذایی (۱۳) (ج)

---

[٦] – سیاست‌گذاری ساماندهی تأمین، تولید و مصرف محصولات تراریخت در چارچوب «سند ملی زیست‌فناوری» می‌باشد.

نشانی: خیابان طالقانی، بعد از تقاطع ولیعصر(عج)، پلاک ۴۳۶، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، تلفن: ۱۳و۶۶۰۷۶۶۱۰
www.sccr.ir

اقدامات ملی مرتبط با رکن «تاب‌آوری (ثبات و پایداری)»

۱۷۷. مدیریت دانش‌بنیان، کارامد و یکپارچه منابع آب بر اساس آمایش سرزمین و حوضه‌های آبخیز، توزیع و تحویل حجمی آب به بخش کشاورزی و کشاورزان و ارتقاء بهره‌وری آب در حوضه آبخیز، انتقال و مزرعه (۱٤) (٤) (الف)

۱۷۸. استقرار الگوی کشت بر مبنای توان اکولوژیک حوضه‌های آبخیز و آب قابل برنامه‌ریزی (۱٤) (۱) (۱۵) (۱۷) (الف)

۱۷۹. توسعه عملیات آبخیزداری و آبخوان‌داری در چارچوب مدیریت جامع حوضه‌های آبخیز (۱٤) (الف)

۱۸۰. بهبود نظام سنجش، پایش و ارزیابی منابع و مصارف آب کشور (۱٤) (الف)

۱۸۱. تعادل‌بخشی به سفره‌های آب زیرزمینی و منابع آب سطحی و مسلوب‌المنفعه نمودن چاه‌های غیرمجاز به منظور کاهش برداشت از سفره‌های آب زیرزمینی و جلوگیری از فرونشست زمین (۱٤) (۱۵) (الف)

۱۸۲. تکمیل و نوسازی شبکه‌های آبیاری و زهکشی به‌ویژه در اراضی تحت پوشش سدها (۱٤) (الف)

۱۸۳. توسعه الگوهای شورورزی در تولید محصولات کشاورزی و معرفی ارقام جدید مقاوم به شوری (۱٤) (۱) (۱۵) (الف)

۱۸٤. استحصال آب بیشتر از محل کاهش تبخیر، کنترل سیلاب‌ها، آب‌های سبز و نامتعارف و بازچرخانی آب (۱٤) (ب)

۱۸۵. احیاء و نوسازی قنات‌ها با تأکید بر توسعه و به‌کارگیری روش‌های نوین، نوآورانه و کم‌هزینه به‌منظور رقابت‌پذیر شدن این شیوه در مقایسه با سایر روش‌های ذخیره‌سازی آب (۱٤) (ب)

۱۸٦. انتقال صنایع آب‌بر به نزدیکی سواحل و پایانه‌های صادراتی (۱٤) (۱۹) (ب)

۱۸۷. جایگزینی تولید برق از منابع آبی و استفاده از سایر انرژی‌ها با به‌کارگیری فناوری‌های نوین و مشارکت بخش خصوصی (۱٤) (ب)

۱۸۸. سیاست‌گذاری تشویقی و پیش‌بینی‌پذیر به منظور ساماندهی صادرات و واردات آب مجازی با در نظرگرفتن اولویت‌ها و مدیریت ریسک (۱٤) (۹) (ج)

۱۸۹. بازنگری در احداث و بهره‌برداری از سدهای کشور اعم از ساخته‌شده، درحال ساخت، در حال مطالعه با هدف تقویت سفره‌های آب زیرزمینی و روان‌آب‌ها در چارچوب مدیریت جامع و یکپارچه حوضه‌های آبخیز (۱٤) (ج)

۱۹۰. تأمین آب تالاب‌ها و سامانه‌های محیط زیستی (۱٤) (۱۷) (ج)

۱۹۱. جلوگیری از انواع آلودگی‌های شهری، صنعتی و ... در منابع آبی داخلی و ساحلی (۱٤) (۱۷) (ج)

۱۹۲. جلوگیری از خرد شدن و تغییر کاربری اراضی زراعی و باغی با تأکید بر خاک‌های کلاس یک، دو و سه (۱۵) (٤) (الف)

۱۹۳. توسعه کشاورزی حفاظتی به منظور افزایش و نگهداری مواد آلی خاک، جلوگیری از فرسایش و نمور شدن خاک‌های زراعی (۱۵) (۷) (۱۷) (الف)

۱۹٤. ارتقاء شاخص‌های حاصلخیزی خاک و مواد آلی خاک (۱۵) (۲) (الف)

۱۹۵. تهیه نقشه‌های مدیریت‌پذیر (۱:۲۵۰۰۰)، پایش خاک‌های کشور و کاهش شوری و آلودگی‌های فیزیکی، شیمیایی و زیستی خاک (۱۵) (ب)

نشانی: خیابان طالقانی، بعد از تقاطع ولیعصر (عج)، پلاک ۴۳۶، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، تلفن: ۱۳و۶۶۹۷۶۶۱۰
www.sce.ir

۱۹۶. افزایش ضریب نفوذ دانش و فناوری، تجهیز زیرساخت‌های هواشناسی و اطلاع‌رسانی هوشمند به بهره‌برداران بخش کشاورزی (۱۶) (۵) (۷) (الف)

۱۹۷. ایجاد سامانه جامع پیش‌بینی، پیش‌آگاهی و هشدار مخاطرات اقلیمی و حوادث غیرمترقبه در بخش کشاورزی و اطلاع‌رسانی به‌موقع در مناطق پرخطر و آسیب‌پذیر به‌منظور انجام اقدامات پیشگیرانه و جبران خسارات (۱۶) (ب)

۱۹۸. ارائه گزارش‌های دوره‌ای به منظور پیش‌بینی موارد آسیب‌پذیری بخش کشاورزی و غذا از تغییر اقلیم و اتخاذ راهکارهای فناورانه و نوآورانه سازگاری و مقابله با تغییر اقلیم و نوسانات آب و هوایی در بخش کشاورزی و غذا (۱۶) (۷) (ب)

۱۹۹. تقویت سیستم‌ها و امکانات تشخیصی قرنطینه‌ای و مرزبانی زیستی منطبق با اصول نوین پدافند غیرعامل (۱۶) (۱۷) (ب)

۲۰۰. تعیین میزان وابستگی تولید محصولات کشاورزی به اقلیم و برنامه‌ریزی به منظور کاهش اثرات و سازگاری با تغییر اقلیم با همکاری سایر کشورها، سازمان‌ها و مراکز علمی بین‌لمللی (۱۶) (۱۷) (ج)

۲۰۱. حفاظت و مدیریت پایدار منابع طبیعی و افزایش توان اکولوژیک (ظرفیت قابل تحمل و توان بازسازی) در قالب طرح‌های جنگل‌داری، مرتع‌داری و بیابان‌زدایی (۱۷) (الف)

۲۰۲. ارزش‌گذاری اقتصادی کارکردها و خدمات اکوسیستمی (منابع طبیعی) در حساب‌های ملی (۱۷) (الف)

۲۰۳. غنی‌سازی مراتع با تأکید بر ارتقاء دانش و فناوری و توسعه زیرساخت‌ها و تجهیزات مورد نیاز از قبیل فرآوری و پوشش‌دهی بذر، استفاده از پهپاد برای توزیع بذر و سایر نهاده‌ها در مراتع، فناوری‌های ارتقاء آبخوان‌داری، استفاده از تصاویر ماهواره و پردازش تصویر جهت مدیریت مراتع (۱۷) (۱) (۷) (۸) (ب)

۲۰۴. هوشمندسازی نظام سنجش، پایش و ارزیابی منابع طبیعی و ارزیابی اثربخشی طرح‌ها و فعالیت‌های اجرایی در این حوزه با بهره‌گیری از فناوری‌هایی مانند ماهواره‌های سنجش از دور، وسایل هوایی و زمینی بدون سرنشین و حسگرهای تشخیص و اندازه‌گیری نوری (۱۷) (۷) (ب)

۲۰۵. تمهید مشارکت واقعی بهره‌برداران در حفاظت، احیاء و بهره‌برداری مسئولانه از منابع طبیعی و تدوین و اجرای قوانین و مقررات لازم (۱۷) (٤) (ب)

۲۰۶. مهار عوامل ناپایداری منابع طبیعی و بیابان‌زا و کنترل کانون‌های تولید گردوغبار و فرسایش خاک با همکاری سایر کشورها، سازمان‌ها و مراکز علمی بین‌المللی (۱۷) (۱۵) (ج)

۲۰۷. تبدیل حفاظت از منابع طبیعی به فرهنگ عمومی با استفاده از ظرفیت‌های آموزش و پرورش، آموزش عالی و رسانه ملی، رسانه‌های جمعی و سازمان‌های مردم‌نهاد (۱۷) (۵) (۱۲) (ج)

۲۰۸. ارتقای فرهنگ مدیریت دانش‌بنیان تولید و امانت‌مداری در بهره‌برداری از منابع پایه تولید شامل آب، خاک و تنوع زیستی در بهره‌برداران از طریق برگزاری انواع برنامه‌های آموزشی ترویجی انفرادی، گروهی و انبوهی(۱۷) (۱۲) (ج)

۲۰۹. ارزیابی اثرات برنامه‌های توسعه کشور بر محیط زیست و منابع طبیعی (۱۲) (ج)

www.sccr.ir

نشانی: خیابان طالقانی، بعد از تقاطع ولیعصر(عج)، پلاک ۴۳۶، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، تلفن: ۱۳و۶۶۷۶۶۱۰

۲۱۰. استعدادیابی و شناسایی اراضی مستعد برای توسعه زراعت چوب و تأمین زیرساخت‌های موردنیاز (از جمله تأمین منابع آبی) برای زراعت چوب در این اراضی (۱۷) (ج)

۲۱۱. مدیریت واحد توسعه روستایی و عشایری با توجه به نقش اساسی این مناطق در تأمین امنیت غذایی (۱۸) (٤) (الف)

۲۱۲. طراحی الگوی مناسب توسعه روستایی و عشایری تولیدمحور متناسب با الگوی توسعه کشاورزی با تأکید بر حفظ روستاها و عشایر تولیدی و جلوگیری از یکجانشینی عشایر و تبدیل روستا به شهر (۱۸) (۱۹) (الف)

۲۱۳. کاهش فاصله برخورداری مناطق روستایی و عشایری با مناطق شهری و جلوگیری از رها کردن شغل کشاورزی و مهاجرت بی‌رویه از طریق به‌صرفه شدن ارائه خدمات عمومی در این مناطق (۱۸) (۱۹) (الف)

۲۱٤. طراحی الگوی مناسب برای توسعه گردشگری کشاورزی به‌ویژه از طریق حمایت از سکوهای (پلتفرم‌های) گردشگری و توانمندسازی روستائیان و عشایر، با تأکید بر امنیت زیستی و رعایت قوانین عرصه‌های کشاورزی (۱۸) (۱۱) (۱۲) (الف)

۲۱۵. ارائه فرصت‌های سرمایه‌گذاری سودآور به روستائیان، حمایت از سرمایه‌گذاری و اعطای تسهیلات مناسب برای افزایش فرصت‌های شغلی و تنوع‌بخشی به مشاغل روستایی و عشایری (۱۸) (۳) (ب)

۲۱٦. توسعه نظام ترویج روستایی در بخش کشاورزی با تأکید بر استفاده حداکثری از ظرفیت‌های محلی و ارائه خدمات ترویجی و مشاوره توسط بخش خصوصی (۱۸) (۵) (ب)

۲۱۷. توانمندسازی زنان به‌ویژه زنان روستایی، عشایر و حاشیه شهرها در زمینه غذا و تغذیه سالم (۱۸) (۱۲) (ب)

۲۱۸. شناسایی و احیاء دانش‌های بومی و میراث غنی کشاورزی ایران و تلفیق آن‌ها با دانش‌های نوین به منظور توسعه کشاورزی، روستایی و عشایری و توسعه زنجیره ارزش (۱۸) (۱۱) (ج)

۲۱۹. آینده پژوهی و رصد تغییرات جمعیتی و برآورد نیازهای تغذیه‌ای جامعه‌ی ایرانی مرتبط با این تغییرات (۱۹) (ب)

۲۲۰. ساماندهی تنش‌های جمعیتی و کنترل مهاجرت‌های بی‌رویه به شهرها و مناطق شمالی و حاصلخیز (۱۹) (۱٤) (۱۷) (ج)

۲۲۱. باز توزیع فضایی و جغرافیایی جمعیت به منظور حفظ و جذب جمعیت در سواحل خلیج‌فارس و دریای عمان متناسب با ظرفیت زیستی (۱۹) (ج)

ماده ۷- سازوکار اجرایی نمودن و نظارت بر اجرای سند

۷- ۱- شورای عالی انقلاب فرهنگی وظیفه سیاست‌گذاری کلان، هماهنگی کلان و نظارت کلان بر اجرای این سند را بر عهده دارد.

۷- ۲- ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور وظیفه رصد اجرای این سند را بر عهده داشته و بازنگری‌های لازم در سند و گزارش کلان مربوطه را در فواصل زمانی مشخص به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارائه خواهد نمود.

۷-۳- تصمیم‌گیری و تدبیر ساختار و سازوکار اجرایی به منظور برنامه‌ریزی، هماهنگی، انسجام‌بخشی، تقسیم‌کار نهادی، تدوین و اجرای نقشه راه و برنامه‌های عملیاتی، نظارت و پایش اقدامات و شاخص‌ها و

نشانی: خیابان طالقانی، بعد از تقاطع ولیعصر(عج)، پلاک ۴۳۶، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، تلفن: ۱۳و۶۶۱۰۶۶۹۷ www.sccr.ir

ماسه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی انقلاب فرهنگی

تسهیل اجرای سند و همچنین به‌کارگیری همه ظرفیت‌های نهادی، مالی، انسانی، اجرایی و قانونی کشور به منظور اجرایی‌سازی این سند در جهت نیل به امنیت غذایی بر عهده رئیس‌جمهور است.

ماده ۸- این سند مشتمل بر یک مقدمه، ۸ ماده و یک تبصره در جلسه ۸۸۱ مورخ ۱۴۰۲/۰۲/۱۲شورای عالی انقلاب فرهنگی و بر اساس مصوبه جلسات ۱۶۶ و ۱۶۷ مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۱۵ و ۱۴۰۱/۰۷/۱۲ شورای ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور به تصویب رسیده است و از تاریخ ابلاغ؛ لازم‌الاجرا است.

رونوشت به انضمام یک نسخه مصوبه، به:

- دفتر مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)
- دفتر رئیس جمهور
- مجلس شورای اسلامی
- شورای نگهبان قانون اساسی
- قوه قضائیه
- دیوان محاسبات کشور
- معاونت امورمجلس ریاست جمهوری
- معاونت حقوقی ریاست جمهوری
- اداره کل تدوین و تنقیح قوانین و مقررات نهاد ریاست جمهوری
- دفتر بازرسی ویژه رئیس جمهور
- وزارت دادگستری (برای درج در روزنامه رسمی کشور)
- اداره کل حوزه ریاست و روابط عمومی
- دفتر امور شورای عالی انقلاب فرهنگی و شورای معین
- و اداره کل امور حقوقی و مجلس ابلاغ می‌شود.

نشانی: خیابان طالقانی، بعد از تقاطع ولیعصر(عج)، پلاک ۴۳۶، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، تلفن: ۱۳و۶۶۱۰۶۶۹۷
www.sccr.ir